

3064 వ తిది న ము వ క టిం వ ర బ డు ను

Vol. 10. } చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 3-వ తేది శుక్ర వారము
సంపుటము ౧౦ } రు థి రో ద్దారి వా మ స ం వ త్స ర ము, ఆహారమాస బహుళ పక్షి E.

No. 106
సంచిక ౧౦౬

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు మనమయిన మందు

శక్తిని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్రతయింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజుకొనెను. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము అమృతాంజనము అమృతకట్టచూపిగల మాయమందుగాదు. సకల సుఖాలకలన హాసముగలగను. పంచభాషలీని చూచికోనిన మోసముగలగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన జేకముసంతోషము పెరిగినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

వేలం నోటిసు

శ్రీ పేరు మహమ్మదుపురం యస్టేటు వారికి చెందియున్న 3 మూడు అగ్రహారములున్న, 3 క మొఖాసాయున్న, యీ దిగువ వుదహరించిన స్థలములలోను ఆయా తారీఖులను బహిరంగ వేలం లో అమ్మబడును.

నెంబరు	గ్రామముచేరు	వివరము	వేలంవేడుబడు స్థలము	వేలంతేది
1.	గంజాంజిల్లా	పర్వనెంటు సెటిలు		
	శ్రీ కాకుళంతాలూకా	మెంటు అగ్రహారం వి	కొమ్మవల్లు	20-8-23
	లోని కొమ్మవల్లు.	స్థిరం య 50 లు నీటి		
		ఆధారము చెరువులు.		
2.	గంజాంజిల్లా			
	శ్రీ కాకుళంతాలూకా	డిటో	డిటో	21-8-23
	లోని బొత్తడిశింగి.			
3.	విశాఖపట్నంజిల్లా	పర్వనెంటు సెటిలుమెం		
	పాలకొండతాలూకా	టు అగ్రహారం విస్తీర్ణం	పాలకొండ	23-8-23
	లోని వాండ.	య 46 లు నాగావళి		
		నది కాలువలు ఆధారం		
4.	విశాఖపట్నంజిల్లా	మొఖాసా విస్తీర్ణం		
	సాలూరుతాలూకా	య 280 లు 8 గ్రామ	సాలూరు	27-8-23
	మామిడిముతా.	ములుగలది.		
	యంకా వివరములు	నిమిత్తం పేరుమహమ్మదుపురం యస్టేటు మేనేజరుగారికి దరఖాస్తు		

పంపవచ్చును.

శ్రీ దావాతోట }
18—7—23 }

శ్రీ ఎ. వి. భానోజీరావు,
గార్డయను
పేరుమహమ్మదుపురం యస్టేటు

పురమాపీ పనులు పోకరపనులు చేయునట్టి
వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

1842 మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పందెపు లోటాలు ఎట్టి మాది
రిలో నైనను ఆర్థరిచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి
యిచ్చెదము. సిరువేడికి బుగాయకు పూచీనిచ్చెదము.

అ. 10 ఎత్తు కాదల: నొది అ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-12-0,
చొక్కను అరికునైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొక్కన విక్రయంబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి, కంపెనీ,
సగలువ ర్తకులు 28 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

(2)

భావిపత్రిక

ఉచితము

(ఆంధ్రదేశము యందు అద్దమహాచారి మీద రాబోవు కష్ట
గుభములు 4 మాసమువరకు వాస్తవములుగా చూర్కము
వరకు వాస్తవములుగాని అద్దమహాచారి 1 వారములో చూర్క
దుము. మీద మాట్ల భర్తవలె 14 అణాను పనియ్యాకకట్టి
మీజన్మము క్రమంగా బహువక్తలను లేనిచో మియ్యమును
(9) అక్షరములుగాని వ్రాసి వెంటనే అద్దమహాచారికి
పి. వి. సోమనాథశర్మ, మహారాష్ట్రపేట, విశాఖపట్నం

అమృతమునకు

మద్రాసు మాంటురోడ్డునందు, గవర్నమెంటు
భవనమునకు ఎదురుగనున్న మునిసిపల్ నెం 186 రు
గల "మోతీ మహల్" అను భవనము విక్ర
యింపబడును. వివరములకోసం ఈ దిగువ విలాస
మునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

దివాన్, వెంకటగిరి సంస్థానం,

వెంకటగిరిరావు.

రుధిరోద్దారి సంవత్సర ఫలం

ఈపద్యమును గవరచిన అష్టగురులు రోజులు 3 వ
చివరికి క్రమక్రమముగా నుండమైపోవును.

పరిలంకిపుడు

సీ! కలియుగాంతరమునది దిలనై నువ్వేలై నిరుపది
నాల్గు వత్సరములకును సరిరుధిరోద్దారి సం
వత్సరమునందు పరివర్తనము చెందు ధరలు
వినుడు! ప్రతిమిచ్చియునేను నష్టగోభుమజ్ఞు
శబ్దరాగులు తెల్ల శనగపురుషి వినుమనంది
పొగాకు ధనియూలు వనపురు సామదా ల
విశేలు సగునుమంద! విండులోగొన్ని మిక్కిలి
మంతమగుట! దోచునది మోగదృష్టిచే నాచే
కలి! రాబోలెదాంబు గుట్టామృతగోళు దాని
కలికెనునొక దీని తృప్తియగును!

దాచేవలి రామబ్రహ్మం గుంటూరు.

వేదపాఠశాల - అనంతపురము

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఖిద్దరుబోర్డు, యేలూరు

నీరే అహమ్మను,
అధ్యక్షుడు

దేవిదీ సంతానపు శైవగంధకార్యాలయము

ప్రస్తుతము (బి|| శ్రీ||) నేమూరి రామగోవింద శాస్త్రిల వారను రచనల శోధవ్యాశాస్త్రిలవారును, విద్వాత్ పట్టమాని డిప్యూరనింహశాస్త్రిలవారును, ఇంకనురిశంకరును గ్రంథముల కాంధటికాతాత్పర్యములు (వాయులు భావ్యపరిశీలనను చేయుటయుం చేయుచున్నారు. ఇటువారి అహోరథతి పడితుల వారు శాస్త్రిగర్వనాణ (మేనేజరు) భారము వహించిరి. వైర గ్రంథములకు లేటెల్లముగ నాంధటికాతాత్పర్యములు (వాయించి నులభ వైముమేజరు తెల్లరును జనువుకొని గ్రంథములొని సారాంశముచుంగుంటులు వీరికిరింగుట శ్రీ ము|| జేడిమిం దారువారి కలంపు - వారిదువకై ముఖపడిల రూప్యము పడెడు వ్యయపరుపసెంచినయిం శ్రీ జేడికాశీనాథ ప్రత్యేకముగ మరిపడిన లీకారమునకె యొంగుడ నెయిం విందును.

అరిక రేపుల వీరభద్రరావు.

బందరు
[ఒకవిలేఖరినుండి]

శృంగార తీర్థ కేసు

ఈమధ్య మామూలినీతి ప్రాయశఃకారేణ నేలం జగ
న్నాభరాత్రవాయు గారు, కృష్ణాక్షత్ర సుహదవలవైత తేష్విన్
అగ్నియోగము ఇంతివరకు విరాజిత కారేదు. తొన్నివంతులను
బట్టిమాడగా త్రోవయ్యగారు తమ ఎత్తివేరొప్పులు తెలియ
వచినది.

५६

మట్నూరి కృష్ణారావుగారు సోబర్ కాలేజిమేజిలో
 జె. ఆర్. ప్రొఫెసర్ గారి యాజమాన్యముక్రింద కళననురించి
 ముమా రొగంటి నేత్ర ఉపన్యసింపిరి.

పెంటపాడు

(2) ಯಾವಿಲ್ಲ (2)

ధర్మము

జూలై 31:—చివుగురు సత్యనారాయణగారు గణప
వరమనందు పేలకొల్పబడిన సంస్కృతపాఠశాలకు 500 రూప్య
ముఖ చందా యిచ్చెనని దెబ్బకు కంఠియును గుఠిసించినదను.

హై స్కూలు

ఇట్లుండి కమిటీస్కూలు అయినను చాల బాగుగ నడువ
బడుచున్నది. స్కూలు టైల్ యీ యేడు పెట్టినారని ఆక్షాను
నందు పునెనెమిది విద్యార్థులు గలరు. విద్య బాగుగ నే గలుగు
బడుచున్నది. హెడ్ మాస్టరు శా రగు శ్రీమాన్ యింగంటి
రాఘవాచారి బి. ఎ, ఎల్. టి. గారు యింగ్లీషును కడుక్రద్ధతో
చదివి, బాలరథు నచ్చుకట్లు చెప్పచున్నారు. మొత్తమూడ
విద్యార్థులును బాగుగ నే యున్నది.

५०७

తణుకు భారతీ ఖద్దరునిలయ మావారు ప్రతిసంతకు స్వదేశీ
వస్త్రములను తీసికొనివచ్చి, తగు లాభముతో విక్రయించి
మా గ్రామవాసులకు మహాోపకారము చేయుచున్నారు.

శ్రీ శివ లా రు

(స్వకీయ విలేజ్)

రహదారి పడవ మునుగుట.

అ.పు 1:—31-7-23 లేదీ మంగళవారము నా దువ
యము గొడ్డవల్లేరు లాకు యొద్దనుండి వింజరం లాకు యొద్దను
వచ్చి ర నా దా రి వ ద వ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు
శ్యామలాంబాపురము కేపులా మునిగిపోయెను. ఆ పదవలో
స్త్రీలు పురుషులు పిల్లలు చాచాపుగా 80 మంది ప్రయాణితులు
గలను, దైవాగ్రహమువలన అందఱు జీవించి యున్నారు.
వ్యభిముగా ఆ స్త్రీవృత్తమైనది. ఇట్టి ప్రమాదము వధవరుసమృతిల
ఆశ్చర్యవలననే తెరచాపము త్రివిధి పెద్దగాలి పీనుటవలన గలిగిన
దని ప్రయాణితులు చెప్పుచున్నారు.

తా లూ కా బో రు

18-7-28 తేదీన అత్యవారి రుద్రవరము గ్రామములో
క్రైస్తవారు తాలూకా బోర్డు మీటింగు జరిగినది. అందులో
మ. రా. శ్రీ. గుడిపాటి వెంకటచలపతిగారిని తాలూకాబోర్డు
సామెన్యువేషమును మ. రా. శ్రీ కాజలక్ష్మికారయణ, బండి
సామెన్కురపుగార్లను తాలూకా బోర్డుకు పుర దీక్షిస్తు బోర్డు
మెంబరుగను నెన్నుకొనిరి.

కాలమానము

మంచికన్నములు పోయినారు. కాలవలపైట బొత్తిగా
నీవరచుచులేదు. కృష్ణనాయకుడు ఈ తానాముగా సాగుచేసెను.
నీటి స్థాయి విషయములో డి. పి. దట్టియ్య వారితో పాటు
వివర్యాచార తగులేదని పోయియున్నందుల నీటియెద్దటి ఇంక
కుండో పోవు సనియు, పుల్లెకమీద వట్టివాడయ్యెద రిగ్గులేకురు
ట్టో పోయినందుల నీతాలూ కాకు ఇంకరెడ్డిని పట్టో పోవు
ననియు, మంచిమర్తకల డి. పి. దట్టియ్య ఆసనరు కాలవరము

అ సందేయము ఇంక అస్థాయము కలిగియుండెనని కావని యు రైతులు అనేకవిధములుగా జెప్పకొనుచు అకాశమువంక నేలవంక మాచుచు నిరతృప్తములైయున్నారు.

కో ఆప చేటివు యూనియను.

1928-24 సంవత్సరమునకు యూనియను గవర్నరు జే. డి. యెన్నుకొను నిమిత్తము 15-9-28 తేదీ బుధవారమునకు ప్రకటనలో యూనియను మహాజనసభ జరుపుచును.

కూ న్న లు.

ఈ తాలూకాలో ఈ సంచత్సరము ఏ దేనిమిది కూనీలు
జ్జగినవి. అందులో వెంకటాపురము కూనీకేను సెవన్నుకు కమి
టుచేయబడి కొట్టివేయబడినది. మిగతా కేనులన్నియు సెవన్ను
కమ్మిటుచేయనే లేదు, ఈ తాలూకాలో ఇదిగఱ కెత్తవలెను
కూనీలు జరిగే అచారములేదు కాని ఈ సంచత్సరము ఎక్కువ
జరిగినది.

కృష్ణా పంచదార కంపెనీ - బందరు
(స్వకీయ నిలేఖరి నుండి)

వాటాదారుల సభ

జులై 80:—కృష్ణా పంకదార తిమిపెడు కంపెనీ -
 బాటాదార్ల సాధారణ శాసన నిర్ణయమున రాబట్టిన పేజీలోని
 వారి ఆశీర్వాదము జరిగెను. ఆనమయమునకు వాన హేచ్ఛుగా
 వచ్చియుండుటచే పురములోని బాటాదార్ల కొలదినుండి మృత
 మేవచ్చి ఈదిగున నుదహరింపబడిన డ్రైక్టరులుజూడ వచ్చిరి.
 జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారిగు దివానుబహద్దర్ టి. బాలాజీ
 రావు శాయుడు గారు, సిడిలి హనుమంతరావు పంతులుగారు,
 గవర్న మెంటు స్టీకరు వేమూరిరామచంద్రరావుగారు, కె. నుబ్బ
 స్వామిగారు. (కొరిమెర్ల)

సభాపాఠంభము

నానుమంతరావు పంతులుగారు బాలాజీరావునాయుడు గారిని పెన్సి డెంటుగా నుండవలయునని కోరిరి. బాలాదార్లు అంగీకరించుటచే బాలాజీరావునాయుడు గారు ఆ గ్రాన సాధికత్వమును వహించిరి. కంపెనీమే నేజరుగారు అర్ రామచంద్రయ్యగారు కంపీనీ కరిగితులను గురించి కభ్యులకు తెలియజేసిరి. రామలింగ పంచదార డెయరుకుడ ఒక వారముక్రింద నే వచ్చినదనియు దానిని కూడ అమర్చుచున్నారనియు అందుచే ప్రస్తుతము ఫాక్టో రీపంచదారను తయారు చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నదని తెలియజేసిరి. పనిని మెంటు ప్రారంభించువిషయములలో పంచదార నతయారుచేయు నిపుణుడు యెముకలపాడి తయారయినగాని పని ప్రారంభించుటకు వీలులేదనియు అట్టి యెముకలపాడి నెల దినములలోగాని తగినంతపాడి దొరకదని తెలియజేసిరి. బాలాజీ రావునాయుడుగారు మొదట ఝనతా (త్యాలస్సుక్సిటును) ను అంగీకరించవలయునని కభ్యులను కోరిరి. అందును అంగీకరించిన పిదప ఈ ఝనతాను అంగీకరించినట్లు తీర్మానము వ్రాయబడినది. ప్రారంభముహోర్స్ నమును గురించి ఆ గ్రాన సాధికరిగారు హట్టాడును ఆనరబుర్ సర్ ఇడ్డినాయుడు గారిని పిలిపిస బాధకారిగా నుండుననియు, వారు మనకు అనేకవిషయములలో సహాయముచేయగలరనియు తెలియజేసిరి. అందుచే వారిని తక్కిన ఇద్దరు మంత్రులనుకూడ పెచ్చెబరులో జరుగబోవు ప్రారంభదినముకు ఆహ్వానించుటకు గాను తీర్మానముపెట్టగా అందరిచే అంగీకరించబడినది. ఆదినమున బీదలకు అన్న దానమునకు అల్పాహారముల విందుకు 800 రూపాయలు యిచ్చుటకు గాను తీర్మానించిరి. లెక్కలను తరుగ 1923-24 సం॥ రములలో నిఖి చేయుటకు జి. నరసింహుడు పంతులుగారు (చెన్నపురి) యొర్పరచిరి. కంపెనీయొక్క కట్టడములను దానివారు గల మువ్వనని 2 లక్షల 50 వేల రూపాయలకు భీమాచేయుటకు కూడ తీర్మానించిరి.

పాపము దీక్షనరీ

హిందీ నేర్చుకొనుట కిది ఒక్కటే చాలును
మొదలగా పాఠ్య పుస్తకమును చదివినట్లుగా నేర్చుకొంటే చాలావేగమున
అర్థమగును. తరువాత పం. ఆదినారాయణశాస్త్రి,
అన్నామయ్య శాస్త్రి వంటివారు. అర్థమగుచున్నట్లు చెప్పినట్లు, ముద్రాను,

నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘము

(స్వకీయ విలేజ్ కమిటీ)

అధ్యక్షుల తరఫున వేదిక చర్య (అడిటు రిపోర్టు)

జూలై 21:—

ఈ సం. 28-వ తేదీ సాంఘికాలము మునిసిపల్ సంఘ సభ కూడినది. కాగ్యక్రమము మిక్కిలి యెక్కువగా నుండినది. సభ్యులు ఎక్కువమంది హాజరయ్యుండెడిరి. అధ్యక్షులకు యాభ్యుదయ శాసనాలు గారు గ్రామమున లేమిచే ఉపాధ్యక్షులు, శ్రీయుత అన్నదేవుల గోవిందరాజుగారి యాజమాన్యాలన సభ జరిగినది ప్రతి శ్రీరామరాజుగారి పూర్వము సభలలో శిర్యాము కాక నాటి సభాకార్యక్రమమునందు చేర్చబడి విశేషచర్య ఆ సమయమున విషయములను ముందు తీర్మానించి, ఆచరణ లేక తనకిది వేదికమున చర్యకు దీనినినయెడల బాంకును చెప్పి యుండెడి. శ్రీ శివరాచార్యులవారు ఈ అభిప్రాయమున యేకీభవించిరి. అధ్యక్షులు మల్లయ్య పుతులుగారిని అడిటురీపోర్టు సాంగముగా కోరిక ప్రకారము రిపోర్టుతో సరిమానుకొనియున్నారాయని యాడిగిరి. శ్రీ మల్లయ్యగారు లంగరఖానా విషయమై సంఘముయొక్క యనుమతిలేకనే కొంతద్రవ్యము, ఇర్బుదీనద నిన్ని, ఇట్టివి యితర విషయము లనేకములు చెర్చివలసియున్నవని చెప్పిరి. బ్రాహ్మణుండి ఈ సభకుగాను కర్ణాటాని విచ్చేసిన శ్రీ బహు శంకరుబ్బయ్యగారిని అడిటురీపోర్టును ఒక్కొక్కవిషయమున ప్రత్యేకముగాచదివి, అందుల జాబును సరిమాచిన అన్నియు తేలిపోవునని చెప్పిరి. సభ్యులు సభ తిరుగునంది కాగ్యక్రమమునందలి కమిషను, వరుసగా చెర్చించుటయే ధర్మమనీర్త్యానించుటచే ప్రారంభమున లేక తనకిది లేపోవుచే చర్యకు తీసుకొనిరి. సభ్యులలో యెక్కువమంది ఇంగ్లీషువారి వారయి, ఒక ప్రక్క తిరుతూ కొరుందునను, అడిటు రిపోర్టు చేజుభారమునతయు తిరుతూచేయుట సాధ్యము కాకయుండుటచే దానంతట అది చెడుబడి, ముఖ్య విషయములందు మాత్రము తెలివబడుచు చర్య జరగబడెను.

అక్కడ నీ కీ జా ర డు (అడిటురు) యింటి వస్తులు కొన్ని చక్కగా వ నూ లు చే య బ ద క నవ్వుముగిరియున్న దనియు, కొన్ని వస్తులు అక్రమముగా మజరా యర్బుబడినవియు వృత్తివస్తు, లై సెన్సువిషయములలో కొన్ని బిల్లులు అగత కనుడలేదనియు, నెలసరి తెలిఖ కొన్ని పట్టిలు అందు దొరకలేననియును, బోగోగేటు కంట్లాట్టవిషయములలో గొప్ప పట్టు సంభవించినదనియు, కొన్ని స్వల్పమొత్తములు యజ్ఞపీఠకర్షకు జమానాదక వస్తువనూచేయనానవద్దను నిలవలాయుండి తాత్కాలికముగా వాడుకొనబడినదనియు కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకింగ్ యూనియన్ వారి వృత్తివస్తు అన్యాయముగా మజరా ల వ్వబడినదనియు వారంటు పుస్తకములు కనుబడిపోవుటచే యందలి బిల్లు మొత్తములను అయిబిల్లు కలెక్టర్ల ద్ద కనూచేసి జమ పెట్టవలయుననియు, ముఖ్యమైన దస్తావేజులు వగైరా కొన్ని కనబడుటలేననియు అయిచ్చేద అనువ్రతి విషయమై కలకల కలెక్టర్లగారి (బ్రాహ్మ) యిలాకావారి సవర్ణరమున కిచ్చెద మన్న రు 500/ మొత్తమును కాకానిలవారు నింపించి, తీసుకొనిపోయినదనియు లంగరఖానా విచారణయందును, లేఖల యందును గొప్ప గందరగోళ ముగ్గునయి యనేక మొత్తములు కాకానిలవారి యిత్తవ్రతలే విశేషించిగద్దటికి విరద్ధముగ, రిపేర్లు, కట్టడములు వగైరాల యందు ఖర్చు పెట్టబడియున్నదనియు, అట్లేసింది.

మునిసిపల్ పాఠశాలయందు హిందీభాషను బోధించుటయందు రు 200/ మ్రగా ఇచ్చిపెట్టబడి అందునకు జిల్లా విద్యా విషయక విచారణసంఘమువారి యనుమతిగాని, జిల్లా విద్యా కాభాధికారి యనుమతిగాని తుదకు మునిసిపల్ బడి జెటునందు చేర్చబడిగా కాని యుండలేదనియు, అట్లేను గురుసాహు వగైరా లెక్కయన తనకార్యమునందు ఏలాటి సానభూతియు చూపికోరిననహాయము చేసియుండలేదనియు గొప్పరిపోర్టు ప్రాసి యుండెడి.

ఈవిషయము లన్నియు నొక్కొక్కటిగా చెర్చివడగా, ఇంటిపట్టుల విషయమై తేదివేయబడుతుండు కలిగిన భృగరవాటువలన కొంతవస్తువు కనబడినదని ఈ, అనవసరముగా ప్రజలయివ్వబడిన విషయములలో కొన్ని సంగతులు గుఱించి వస్తుల వ కూ లు త నీ కీ దా రు నీ సమాధానము కో ర బ డి యు ర డు టచే అది వచ్చిపెట్టుట వ్రేదనీ

కాలమునకు చెప్పబడియుండుననియు, వృత్తివస్తు కై రావివ యములలో తొల్లపాపు కగై రాలవారి కందరికిని ప్రాతిపదికనా నోటిసు లివ్వబడి, ఇంకను కనూలుకాక యున్నవనియు, బోగోగేటు కంట్లాట్టరు మొదట పాటపెట్టి రెండువాయిదాలు మాత్రము క్రమముగా చెల్లించి, అవైర చెల్లించుకుంటున్నదను, గట్టుతిరుగా ఏలముచే జుబడిగా మొదట యుండిన పాటమొత్తములకు రు 1700 లు తగ్గి పాట తేలివదినయి, ఇంతలో మొదటిపాటవారుడు చనిపోయినందున, యతని అస్తివగైరాలివడము విచారణ జరుగబడుచున్నదనియు వస్తు కనూలుదారులు తాత్కాలికముగ తమదద్ద నిలుపుకొనినవిషయమై వారికి హెచ్చరిక నొసంగబడి కొంతటికి నాజరిమానాకొనబడి విధింపబడినదనియు, కోఆపరేటివ్ బ్యాంకింగు యూనియన్ వస్తు కలెక్టరు వారి యిత్తవ్రత వసునంది (క్రోసివేట్) చేసింది. కాన యాపుత్తవ్రత ఎప్పుటినుండి అమలులో నుండవలసినదను విషయము వచ్చిన చర్యను గుఱించి, ఆసంఘాధ్యక్షునికి మఱుల ప్రాయశ్చిది యున్నదనియు, ఇచ్చిట డిప్యూటీ కలెక్టరు గానుండి వృత్తివస్తు చెల్లించు వ్రేల న శ్రీ వెంకటాచార్యులువారికి నోటిసుచేయబడియున్నదనియు వారంటుపుస్తకములు కనబడలేపోయిన విషయములను గుఱించి తగుమైన కారూకతసహించవలసినదిగా ఆఫీసువారి కచ్చరిక చేయబడుటయే గాక, త్వరలో వెదకితీసి వ్రే అడిటురీమునందు పెట్టవలసిందిగా యేర్పాటుచెదమన్న, అయిచ్చేద అనువ్రతి విషయమై కలకల కలెక్టర్లగారియిలాకా వారు తమచేతుతో వ్రేద్యకాలను నడిపించుటకు నెలకు రు 50 లు యిచ్చుటలు చెప్పియుండినదియు, అచేకీతలేనే మునిసిపాలిటీ వారును, జిల్లావారును కలిసియు వ్రేద్యకాల ఖర్చును భరించవలసినదిగా తీర్మానించుకొని యుండి దరిమిల్లన జిల్లాభోవువారు వ్రేమిగ్గురీపోవుటచే తిరుగా కలకలకలెక్టరుగారి టుంబునవారి నే నెలకు రు 100 లాసంగవలసిట్లుగా కోరుతు తీర్మానింపబడియున్నదనియు, లంగరఖానా గందరగోళ విషయములో గౌరవకార్యదర్శియగు జవాబ్ ఖానామియ్య సాహెబుగారి సమాధానము తీసికొని వ్రేఅడిటురు అన్ని సంగతులను వివరముగా తెలుపబడుననియు, హిం దీ భాష విషయమై 1921-22 వ త్సరమున నే మియు ఖర్చు పెట్టబడలేదనియు 22-23 లో ప్రభుత్వమువారి యిత్తవ్రత వలన ప్రాథమిక పాఠశాలలో హిందీ పెట్టవచ్చునని యుండుటచే వేరు అనుమతి అవసరములేక పోయినదనియు అయినను తిరుగా వ్రేద్యకాల కీవిషయమై ప్రాసియున్నదనియు మౌతిగా రగు శ్రీరామరాజుగారిచ్చటికి విచ్చేసినవస్తువువారికై మునిసిపాలిటీలో చేయబడిన ఖర్చు అట్లేపెట్టబడియుండుటచే యందు నుగురించి కాక్వక్ తీసికొనబడుననియు మొదటగాగల జవాబులను చూపించిరి.

చర్యయందు శ్రీయుత అప్పకాళు పట్టాభిరామయ్యగారు రెక్కరగా పాల్గొనిరి. అట్లేను తొలిసారి దొరక లేదనుటమిక్కిలి లోపమైనవిషయమనియు యిది పొరపాటుయిహో అడిటురు వారు కోరిక కాగితముల నిర్వహించియు అట్లేనువారి పొరపాటు లేక తనముందు పెట్టబడిన కట్టులలో చక్కగా వెలికినకాలక అడిటురు చేసికొనిన సొంత పొరపాటు యను విషయము లేల వలెనని కోరి సంఘముయొక్క అనుమతిలేక వ్యయముచేయుటను మిక్కిలి నిరసింపుచు అట్టికార్యమే జరగవలయుననియు, స్వల్ప విషయములలో అడిటర్లచేత యిట్టిరిపోర్టులను (ప్రాయిం ముగినుట సంఘమునకు మిక్కిలి లోపమనియు నొక్కిచెప్పిరి.

శ్రీయుత మానోలు మల్లయ్యగారు రెన్నివిషయములను ముందు చదువుకొనియుండినవారగుటచే ప్రతిదానియందును కలిగిన లోపములను కాకానిలవారికి చూపించుచుండిరి. మౌతి గారి రాకవిషయమై చేయబడిన ఖర్చు యిట్టివల వచ్చియుండు జి. బి. ప్రకారము మునిసిపాలిటీ భరింపరాదనియు, పూర్వము కాక్వక్ తీరు గాన ప్రస్తుత మట్టియు త్రవ్రపుట్టినవిషయము నీపల్ సంఘమువారి ననుమతింప వీలులేదనియు చెప్పిరి.

శ్రీశివరాచార్యులవారు యిది కడపటికి 50 చార్జియై నెత్తిమీదికి వచ్చుననెను.

అధ్యక్షులు వచ్చినవారు సానికస్వపరిపాలనను సుబంధించిన మౌతియనియు అట్టివారివిషయమై యెగొప్పకొనినను ఒక్కొక్కప్పుడు నేరుగాసర్కారువారికి ప్రాసి యనుమతి పొందగలరనియు 50 చార్జి భయములేదనియు చెప్పిరి.

లంగరఖానావిషయము ఎక్కువచర్యజరిగినది. విశిష్ట కొనగొలుతెలిఖలో రు 15/ లకు 90 శేక్లకొనిట్లు ప్రాయశ్చిది యిచ్చిన రసీదులో రు 10/లకు 60 శేక్ల కొనిట్లు ప్రాసి యిచ్చియుండుటయు దరిమిల్ల రసీదు నకునంది లేఖ తుడుపులు పెట్టి సుఖింపబడియుండుటయు అధ్యాప్తు రు 200-లు తేద

కాటూరి కూనీ కేసు

(ఒకవిలేజ్ కమిటీ)

మచిలీపట్టణము 21:— సుమారు 15 దినముల క్రిందట ఈ కాటూరి కూనీ కేసు కేసును జడ్జిగారగు కె. సి. లక్ష్మణరావుగారివద్ద విచారణకు వచ్చెను. గూడూరి నుబ్బయ్య అనయు కుడు (వయస్సు 25) తన బాంకుదొంగి చంపెనని కేసులేబడెను. ఈ 15 దినములనుండి విచారణజరగుచుండెను. 25 వ తేదీని చనిపోయినవారి తండ్రి సాక్ష్యమిచ్చుచు తన అల్లుడు గూడూరి నుబ్బయ్య తనకోమారుని చంపెననియు చంపుటకు కారణము నుబ్బయ్య ఆ త్రగారిలో శంభంధము పెట్టుకొనచున్నాడని తెలియజేసినందుల కనియు ఒకానొక నాడు తన భార్యతో సుభోగము చేయుచుండగా తాను చూచెననియు తెలియజేసెను. గూడూరి నుబ్బయ్య గోడల కట్టుకొనచు అక్కడకు తన బాంకుదొంగి రమ్మని రెండుగోడల మధ్యను కత్తితోపొడచి చంపియుండవచ్చుననియు చనిపోయిన రెండవదినము తానుపోయి కేసును రక్తపురుడ్లను ఆస్థలను తాను చూచెనని కొద్దుగా చనిపోయినవారి తండ్రి చెప్పెను. మనుష్యరక్తముతోనున్న ఒక కత్తిగూడ నుబ్బయ్యగద్ద దొంగెను. జడ్జిగారు కేసుపూర్తిగ విచారించి 28వ తేదీని తీర్పుజెప్పిరి. గూడూరి నుబ్బయ్యకు ఉరి శిక్ష వేసిరి.

మ రి యొ క కూ నీ కే సు

మద్రాసు కండికోయి నారాయణస్వామి కూనీ గాని వర నాత్యుచేసెనని కృష్ణాజిల్లా జడ్జిగారు ఈ కేసును కొట్టివేసిరి.

ప్రాసిక్యూషనుకేసు యేమయిన 24.4.22 తేదీ మధ్యాహ్నము ప్రాసియుండి జిల్లా జమీందారుగారి దూడలనుతో కొనిపోయిన నారిగాడిని దెబబాడే యెలూరు కోడ్డుమీదనున్న అరటిపల్లిపంకెనద్ద కలిసికొనెను. మద్రాసుని నారాయణ స్వామి దొంగయనెను. తాను యెట్లుదొంగ అయ్యెనో తెలియ పర్వవలయునని నారిగాడు దారికడుగుచేసెను. అందువై నారాయణ స్వామి క్రత్రోకోట్టగా నారిగాడు మీదపడి మద్రాసుని పట్టుకొనెను. మద్రాసు అప్పుడు నారిగాడితలమీదను పొట్టలోను పొడవగా నాడు నేలపైపడి తనవార చనిపోయెను. ప్రాసిక్యూషనుపక్షమున 17 గురునాథులను విచారించిరి. మద్రాసు తానయేమియు యెరుగనని చెప్పెను.

అనెప్పుడు మద్రాసు నేగళ్ళుకుకాదని చెప్పిరి. జిల్లాజడ్జి గారు వారిలో యేకీభవించి మద్రాసు నేగళ్ళుకుకాదని కేసు కొట్టివేసి వీనిని విడిపించిరి

యుండినను అడుగుడుగునకు విచారణాధికారులు తిరుగా వ్రేముతీసికొను చుండుటయు చదువుగానివారియొద్ద తీసికొనబడినవిగాచూపబడిన రసీదులయందు అప్ర ననునంది యొ సాక్షి చే నాలయిన తీసికొనబడకుండుటయు, ఈవిషయములన్నియు సభ్యులు అప్పుడచ్చటికి తెలివలనెప్పించి పరిశీలించి కనుగొని అడిటురచెప్పినట్లు యావిషయమునందు మిక్కిలి అబద్ధరకలిగి యుండునట్లు ఎఱిగిరి.

అధ్యక్షులు అధ్యాప్తు యిచ్చినందుకలన వచ్చినలోపము లివియని తీవ్రముగా వేలిరి. అధ్యాప్తులేమన్న యెట్లుజరగలదని అల్ల రహిమే కో సాహెబుగా రసిరి.

శ్రీ బహు శంకరు నుబ్బయ్య (శ్రేష్ఠిగారు కదితవలందరు ను తెలివని రిరిలింగిరి. అడిటురు వారు అట్లేను ఉద్యోగము తన కీసహాయము నొసగ లేదని చెప్పకు యధముకాకున్నదనియు ఒక నెల యిచ్చుటయుండిన వారు, అయికాలములయందు తనకు సహాయము దొరకనప్పుడు మందలింపక అంతయు ముగిసిన పిమ్మట యానిభయు చెప్పకు అత్తయ్యముగా నున్నది.

అట్లేను సహాయము చేయకుండునని భావించుటకు సాధ్యముకాదు. అట్లు సాహాయ్యలేమియెడల యెట్టిసహాయము యెవరెల్ల కలుగలేదో తెలిపుట ధర్మమని బ్రాభిరామయ్యగారు చెప్పగ అట్టిజవాబేవాక్యబడెను. అయిచ్చేద వ్రేద్యకాలవిషయమై అడిటురువారు తన కనరములేద విషయమైనను కాగితములు చూచి చూడక యిచ్చమువచ్చినట్లు ప్రాసిరిని బుచ్చు వేంకటసుబ్బయ్యగారిగారు విరసిందిరి. ఈ విధముగా సభ రాత్రి 6 ఘంటల తరువాత ముగిసినది. అన్ని విషయములు చక్కగా వెలికిన శ్రీ యాహ్వలీ సాహెబుగారు సభాధ్యక్షత వహించుకుండుట చే లోటు కనబడుచున్నది.

స్వస్తి శ్రీ రుధికోడారి వామనయ్య రామభట్ట బహుళ సప్తమీ కనివారము (ది 4. 8. 23 తేదీ) సాంఘికాలము 4 గంటలకు శ్రీగాంధీ యాంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయ ప్రభువన్నాకోక్కనకు ఏలూరులో గుజరాటు విద్యాపీఠ టులనాయకులను శ్రీయుత అచార్య ఎ. టి. గిద్దానీ ఎం.సి. గారియాధిపత్యమున విద్యాలయభవనమున జరుగును.

అష్టాంగోష్ఠి

మన కాలగ్రామ ఉపసంఘమునందు చాల విచిత్రముగా చరిత్రయించుచున్నది. పాతీ కాళిదాసుమలే అన్నిటికంటె ముఖ్యమైనది. వాదములే గాని వేరువేరుగా వాదించుచున్నది. దివస మించి యుత్తరము మరయుకడ వచ్చుచున్నది. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు.

వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు.

వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు.

వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు.

వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు. వాటియొక్కయున్నట్లుగాని రెండువేరువేరులు గల వరములు.

కాంగ్రెసు కార్యవిధానము

సత్యమూర్తిగారి హేళనము

నిన్న సాయంత్రము 5-30 గంటలకు, తమిళనాడు ప్రభుత్వమున ఎస్. సత్యమూర్తిగారు గోఖలే హాలునందు "ప్రస్తుత రాజకీయస్థితి"ని గూర్చి యువవర్గమునందు, శ్రీయుత పి. రంగస్వామి అయ్యగారు అగ్రాగసాధిపత్యము వహించిరి. హాలుకు గుమారు రెండువందల మంది వచ్చియుండిరి. సత్యమూర్తిగారు ప్రారంభమునండి ఉపసంఘము గయారాగ్రామ శిశువముల నాడేపించిరి. దేశములో నుండి అన్ని వత్తుములు తూలనాడిరి. తమ స్వరాజ్యవత్తుములను ప్రజల యొక్క కరములగు కార్యములను చేయగలగు నని చెప్పిరి. ఉపసాధిపత్యమునందలి సారాంశము ఈ క్రింద ముద్రితము.

"దేశచార్యలము"

ప్రస్తుత రాజకీయస్థితి మిక్కిలి గంభీరముగ నున్నది. దేశమునందలి దేశ రాజకీయవత్తుములు గలవు. భారతదేశస్థితి దేశము 10 సంవత్సరముల క్రిందటి కన్నను నేడు దున్నులమైంది. భారతప్రభుత్వమునకు బ్రిటిషువారికిరెండు వేల సంవత్సరములనుండి ప్రభుత్వపుస్థితి ఇంకను దృఢమైనది. ప్రజలస్థితి దున్నులమైంది. ఉపసాధిపత్యముల తీసికొందును. మొట్టమొదటి యంశము ఉత్పత్తును. ఉత్పత్తును మోపునకుదాదన విషయమై దేశ మంతయు ఒకే అభిప్రాయముతో నుండినను రాజకీయస్థితి తమిళ భారతము వినియోగించి రెండింటిచేసెను. రాజకీయస్థితి చర్యలను, అత్యగ్రావముగల కాననభ్యుదయ చేయదగిన కార్యము గట్టిమొట్టరి గ్రాంటులను నిరాకరించుటయే యిది రంగారాజ్యముగారు కలచిరి. వారితోపాటు మరి 16 మంది మిత్రులుమీద 17 మంది మాత్రమే ప్రతి కూలముగ నుండిరి. స్వరాజ్యవత్తుమువారే సభ్యులుగ నుండి ఎన్నుకొనబడిరి సభ్యులు 100 మందియు ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ వోటుచేసిన ఏ మగు నో యాలోచించుదు. రెండవ విషయ మేమన గాంధీమహాత్ముని గూర్చిన తీర్మానము. ఆ తీర్మానమును ప్రాంత రాజనభయందు ప్రవేశ పెట్టుటయే గొప్పపాపము. ప్రభుత్వమువారు తమంతట తాము గాంధీమహాత్ముని విరుద్ధము చేయుచున్న మన మేమియు ఆ విషయమై ప్రయత్నింపరాదని కాంగ్రెసులోని విరంధవాదులందురు. ప్రభుత్వమువారు ఈమనోదృష్ట్యము నెరింగియే ఆ మహాభావుని ఎంత కాలమైనను చెల సాలయించుదురు. అప్పుడు భజున కర్మలో ఆసాదించు విరుద్ధము కాననాదు. లాలా బజునరాయగారు ప్రస్తావించు దేశభక్తులలో నొకరు. వారి యాలోచనము చెడియున్నను, వారిని విరుద్ధము చేయులేదు. దేశ మంతయు వికవత్తుముగనున్న, అయిన ఎప్పుడో స్వాతంత్ర్యము పొందుదును. కాంగ్రెసునియమునకు బ్రిటిషువారే బాధ్యులు. వారట్టి నిర్ణయము గాంచినను మన మూలకముంటిమి.

హేళనము

గయారాగ్రామ శిశువము అన్నియు పరిశ్రమలైనవని మెహబీబ్పాద్రి కలచుచున్నది. ఆకాంగ్రెసు తీర్మానములలో మొట్టికాని చూడుదు. తురుష్కుల విషయమును గూర్చిన తీర్మానము. మన తీర్మానములను ముస్తఫా కమల్ పాషాకు నైతికముగ తప్ప మరి యేవిధముగ ప్రెసు విషయము గలిగినని నేను కలంపము. ముస్తఫా కమల్ పాషా వాచుముమే తురుష్కువిషయమునకు కారణముగాని మన సహాయము గారు. రెండవతీర్మానము. భారత ప్రభుత్వము వారు తీసికొని ఋణములను మనము అంగీకరింపకుండుట. ఈ తీర్మానమును గాంచి చూడు మనము లై నను గడువక ముందే, ఉద్దేశ్య పూర్వకముగ కాబోలు, ప్రభుత్వమువారు ఋణము పుచ్చుకొను వద్దని ప్రకటించిరి. ఆ ప్రకటించిన మొదటి దినమే, వారికి కాలసిన సామ్య కన్న సభిముగ నే ప్రభుత్వమువారికి చేసెను. ఈ తీర్మానములను, మనము ప్రపంచమునెడల నగుబాటు పాలెమి. ప్రపంచ జ్ఞానము గలవా రెవరును ఇట్టి తీర్మానమును గాంచియుండరు. కాంగ్రెసులోని నను గూర్చిన తీర్మానము ఒకటి యామోదింపబడినది. కాన నోల్లంఘనమును ప్రారంభించక మానములలోని గడువు జరిగి పోవుచున్నది. నాగపురపు వాటియ పతాక సంరంభము కాంగ్రెసులోనినను గాదా యిది కొందరు క్షింతురు; అది సత్యాగ్రహము గాని కాంగ్రెసులోనినను గాదు, ఆ తీర్మానము అదరణబట్టి అభ్యర్థమైనది. ఏది యెట్లుయినను, నాగపురపు సంరంభమునందలి దానివై దేశము అంతయు తనకే యి

కేంద్రీకరింపవలె నని యొకట రాజనీతిగ లేదు. మధ్యపరగణాల ప్రభుత్వమువారి బుద్ధిమాంద్యములను ఏ సంరంభ మిట్లయ్యెనే గాని దానియందు సత్తు ఏమిగలదు. ఇంతమాత్రమున మనమంతరమున మన పనులను మానుకొని దానివై జృప్తిని నిగుడ్చుకలెనని కోరుటయందు నాకు హేతువాదము కన్పించుచున్నది. దీనివలన స్వరాజ్యము శీఘ్రముగ వచ్చుచో రాజే గాదు. కాననోల్లంఘనకు లగిన వాతావరణమును అన్ని ప్రాంతములందొక్కమారు కల్పించుటలననే, లాభముండును. మొత్త 1921వ సంవత్సరమున రాజకీ వచ్చినటుల అప్పుడు వారంతటకారే మనలను రాజకీ ప్రతిమాణకొందురు.

బహిష్కరించుచిరా?

గత పర్యావరణము ఎన్ని కలనములను బహిష్కరించుచిరా? మని దంభోత్తుల బలికిరి. కాని ఏ కాననభయందు గాని ఒక్క సానమైనను భాగీ నుండలేదే? మేము దేశమునకు మరయుక మార్గమును జూపితిమి. మీరు జయము గాంచక పోతిరి. కనుక మా మార్గము ననుసరించి పోలిం గుప్తేషులనుట కెల్ల అర్హులైనవాటి వోటుచేయు మని కోరుచుంటిమి. కాననభయలో, మామతము మైవారటిగనన్న, ఏమి చేయుట యని కొంద రందురు. మైవారటివిషయమై ఇప్పుడు ప్రశ్నించుట కనకాశములేదు. అది మనయవిశ్వాసమునే నూచించును. మదరాసు కాననభయందు స్వరాజ్యవాదులు దృఢదిత్తులు 20 మంది యుండిరి, వారు తమ హేతువాదముచే, ఇతరులను ఆకర్షించగలుగుదురు. అప్పుడు ఇతరవత్తుముల వారి బలము అదృశ్యముగను. ఇప్పటికిని, మైవారటిలో నున్న మేము మావదవులకు రాజీనామా నొసగుము. మరల అభ్యర్థులగు నుండి ఆపానముల నాక్రమించుము లేదా వాచుమాత్రము సభ్యులుగ నుండి స్థానములు భాగీపదమండ అప్పుడప్పుడు మా జైరై పెంబునేవచ్చి చేయుచుందుము. లేవున్న ఎట్లయినను ఇతరవత్తుములతో చేరి ప్రభుత్వము నోడించుచుందుము.

ఎన్నికలు

జన్మిను పత్తుము రాజకీయ సేరముల విరుద్ధము, పాత కాలయందు మతభేద, న్యాయకార్యవిభాగ కాలల విభజన, మున్నగువానియందు ప్రభుత్వ వర్గముతో కలసి ప్రజాపీఠకార్యముల కెట్లు అడ్డుపడెనో ఉపకానమును వినించెను. మికవాదు లేపాటి పనిచేసినని ఒకరు ప్రశ్నింపగా ఏమియు లేనని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

ఉపకానమును ముగించుచు, సత్యమూర్తిగారు మరల తమ పత్తుముయొక్క మహాత్మ్యమును కల్పించిరి.

కాననభయ మేయిచ్చుము వచ్చినట్లు దేవలే నన్న "జోమకుము"లను విరుద్ధములై వెనుకలాడువానిని పంపిన లాభము లేదు. దేశము స్థితి దుర్బల మగుచున్నది. ప్రభుత్వమునకు బలము మోచుచున్నది. మీరు నిర్ణయించుకొనిన మార్గ మప జయ మొందినది. మార్గమును అకలంబించి చూడుదు. కానన సభలయందు ఎత్తుకస్థానములను స్వాధీనము చేసికొనుటలు మాకు సహాయము చేయుదు.

అభ్యుదయ ఉపసంఘమున విమర్శకు ఉపకానమునకిని అభ్యుదయికిని తామదాను పంతులుగారు మందముల నర్పించిరి.

అంతటితో సభ ముగిసెను.

చెన్నపురి హైకోర్టులో

సి. ఎస్. నెం 735/1921

వాది:—ఎం. డి. శ్రీరంగ అయ్యార్
ప్రతివాదులు:—దాసో కృష్ణారావు, మరి కొందరు.

ఇదిగతాన 2-8-1922, 28-7-22 తేదీలలో అయ్య కమునకు జారీచేయబడిన ఉత్తర్వు ననుసరించి హైకోర్టు అఫీసి యాల్ గారు మద్రాసు తిరువళ్ళికి; లేవు వీధిలో, పాతనరేవు నెంబర్లు 2858 ర్ 2859 ర్ సర్వే నెం 1754 ర్ గలిగియున్న, 8 నెలలు (గ్రాండ్సు) గలిగియున్న నెం 40 ర్ భవనమును 1922 సంవత్సరం ఆగష్టు నెల 11 వ తేదీ కనివారము సామంత్రి 5 గంటలకు నడచి భవనమువద్దనే వికయింతురు. 1 ఆగస్టున వీధి } ఏ. ఇ. రెన్ కన్స్ట్రీ, }
మద్రాసు } వాది అట్టి.

వాతావరణస్థితి

1923-సం॥ ఆగష్టు నెల 3-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గ్రామములలో ఉష్ణోగ్రతలు	గ్రామములలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రతలు	గ్రామములలో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రతలు	గ్రామములలో ఉష్ణోగ్రతల వ్యత్యాసము	గ్రామములలో ఉష్ణోగ్రతల వ్యత్యాసము
గోపాలపురం	89.8	77.2	0.88	7.41	6.05
కోకాపుట్
విశాఖపట్నము	90.2	78.9	...	2.71	7.15
కాకినాడ	89.9	77.8	...	7.15	3.84
మచిలీపట్నము	95.8	79.2	...	6.49	4.95
గుంటూరు
కర్నూలు	94.0	76.4	...	6.11	1.94
బళ్లారి	98.5	75.9	...	2.81	1.47
అనంతపురం
కడప	99.2	80.8	...	2.04	5.18
నెల్లూరు	98.2	78.2	0.08	2.95	1.85
మద్రాసు	98.5	78.3	0.09	3.70	2.46
కడపూరు	98.6	76.5	...	5.78	0.57
కెల్లూరు
నీలము	97.1	72.7	0.81	4.89	2.91
కోయంబట్లూరు	87.2	71.6	...	3.74	0.58
తిరుచుపాపతి	101.8	78.4	...	1.12	2.01
నాగపట్నము	26.8	79.3	...	1.44	1.99
పుదుచ్చేరి
మధుర	97.1	77.0	...	0.56	3.00
పాంబు	88.8	77.5	...	0	0.70
తిరునల్వేలి	0.81	0.66
తిరుచేందూరు	79.0	78.0	1.75	88.87	12.19
కోచ్చిక్	82.6	75.2	0.82	66.46	13.60
కాలికట్టు	83.0	75.3	1.15	78.48	12.14
మంగళూరు	84.7	72.6	1.16	88.79	12.58
తెనకవూరు	80.3	66.8	...	6.68	1.09
మాస్కాన్
మేర్కా	68.1	62.8	0.70	91.37	21.50
రైయూరు
మైదాబాద్
కార్వార్
రత్నగిరి
బొంబాయి
బోలాపురం
కోడైకనూర్	66.8	58.0	10.10	4.54	5.05
ఉదకమండలము

సర్కారులు:— ముఖ్యులు దిట్టముగ బట్టిరి. విశాఖ పట్నములో ఆర్థిక తక్కువ. బందరులో తగిలిపోయింది 33 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

జిల్లా-కో:— మొత్తముమీద ఆగస్టు మేఘావృతమై యున్నది. బళ్లారిలో ఆర్థిక ఎక్కువ. కర్నూలులో తక్కువ. పులివెందుల 2.7 నుండి 4.3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రి నేడిమి 2.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూలు:— అంతటా చిన్నచిన్న కడివి. ముఖ్యులు పలవలవక నున్నది. నెల్లూరులో ఆర్థిక తక్కువ. కడప లూరులో 4, మద్రాసులో 3 డిగ్రీలు తక్కి నేడిమి ఎక్కువ. పులివెందులను బట్టి పాతము పొగిచియున్నది. తూర్పున చిన్నచిన్న కడపలున్నవి.

సీ. చెంగల్వరాయ మొదలియ్యార,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ప్రభుత్వవ్యయవాదిపై కేసు

అలహాబాద్, ఆగష్టు 2:— కోర్టునందు తనవంత నమ్మకముల ననుసరించి (ప్రసంగించెనది) ఒకవనామృతము ముద్దాల్చి ప్రభుత్వవ్యయవాది అను ఘోషిలారా శ్రేయోగారిపై కోర్టున కేసును రాజ అనునియమము గాను బుద్ధివ్యయముగ నుపయోగించెనది ప్రభుత్వవ్యయవాది తెలుపుటచే కేసు ఉపసంహరించుకొనబడెను.

దక్షిణాఫ్రికా యందలి భారతీయులు

సీ. ఆర్. నాయుడుగారి క్రిందివ్యాసమున, మాకు ప్రకటనార్థమిది:—

వలసపోయినవారిని తిరిగి పంపివేయు విధానమందుగల అపాదములను గూర్చి నను భారతనాగజాతికిదివరకే విజృంభింపితిని. ఈ ప్రస్తుతవిధానమున ఒక ప్రక్క మనబలము ప్రతిపాదించుచుండగా, వేరొక ప్రక్క యూరోపియనుల జాతివిజృంభము పెచ్చుపెరుగుచున్నది. విజేతములందలి భారతీయులనుగూర్చి ఇంపీరియలిజంపురకన్న కార్యక్రమమనందు లేనను భారతముచేత ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులనుగూర్చి చర్చించుటకు భారతీయులు రాయబారమువచ్చెదమని కోరగా కొన్ని నాళ్లకింద దక్షిణాఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వ ప్రధానామిత్యుడగు స్మిట్సు నే నానిని రైతు కముగ తిరస్కరించెను. కొన్ని దినములైనపిదప కేటాలిజటుము నందు జరిగినసభలో త్వరగా భారతీయులను ప్రత్యేకించుట జరుగవలయునని ప్రకటించెను. ఇట్లు బజ్జుటకు కాలముదెచ్చుచు భారతదేశములోనే ఉన్నవారితో మరలయో సంఘమునందు దోషములుండెననియు చెప్పెను. అనినజముగా మహాదోషము మనము ఆశోచు నంగీకరించి వాదించవలయును. కాని అంగ్లేయులకును యితరవిదేశీయులకును భారతకాటములు తెరచి యొంచబడినట్లు, వారిదేశకాటములను మనకు తెరచియుంచవలయును.

అట్లుగాక మాదేవుడొంది న్యాయాన్యమును విచారింపక దక్షిణాఫ్రికాలోని అంగ్లేయులు అచటనున్న భారతీయుల నందరిని మొత్తముగా న్యదేశమున కంపజూడుట కేరల మన్యాయము.

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులు దేశమును వాగయోగ్యముగ పోషించి విరోధియులకు సాయమునొప్పియుండ నేడు వారిచే మున్ను రాముగావించి సాయమునకు ప్రభుత్వకారముగ దేశమునుండి వెడలగొట్టుట కను హక్కులన్నీయు తెల్లవారికి భారబోసుకుని వచ్చుట విచిత్రముగనున్నది. అంగ్లేయులకారము రామకైకెక్కిన నిచ్చినకే కానితో దన్నుచున్నాడు. ప్రస్తుతకాలమున భారతీయు కార్మికులు చాకగ దొరకుమండుటచే ఆదేశమునందలి లోటు యజమానులకు తెల్లవారు భారతీయుల కాయక వ్యవహారం రయు నే క వ్యవహారమంద అనుభవించుచున్నారు. కంచదార, లేయకు, కాఫీ మొదలగువాని ధర హెచ్చిపోయినది. అంగ్లేయులు తమకు అర్హించుటవని నన్నిటికీ వదిలినక గైకొందుగాని యెన్నడును కృతజ్ఞతతో నుండరు. మీది మిక్కిలి తమకు సాయముజేసిన వారికే చెరువుజేయ యత్నించురు. కృతజ్ఞుల ఘోరపాతకము లలో నొకటి. అదిగాక భారతీయులే దక్షిణాఫ్రికాలోని వ్యాపారమునంతన వశముగావించు కొనుచున్నారని అభిప్రాయముగ బలముచున్నారు కేటాలిజాని భారతీయు వర్తకసంఘము అన్నియుకలసి పంపాదింపు లాభములకన్న ఇండియాలోనున్న ఒక్క అంగ్లేయవర్తక సంఘము పంపాదింపు లాభము యెక్కువయని తెల్పుచో నిజము బోధపడగలదు. భారత దేశములోని వర్తక మంతయు అంగ్లేయులు మొదలగు విజేతయులకేమున నున్నదనుట సిద్ధాంతము గాదా?

వలసరాజ్యములలోనున్న అంగ్లేయులు తమతో నివసించుచున్న భారతీయులపట్ల సానుభూతి, సహకారము, న్యాయము నవలంబింపనో అంగ్లేయులకు చాలవచ్చును గలగగలదు.

కావున వలసరాజ్యములలోని అంగ్లేయులు భారతీయుల పట్ల సహకారము న్యాయము, యిచ్చిపుచ్చుకొను పద్ధతిని ఆరంభించినచేత భారతీయులను కూలీలుగ పంపవలదని తోడి దేశీయులను నూదించుచున్నాను. భారతనాగజాతి తమ బాధ్యతను గుర్తించి బ్రిటిషు కాలనీలకు కూలీలను వలసకంపుట న వివేయుటకై తమతమకర్తవ్య సాంధోళనము సల్పినచో

వారు భారతమాత పుత్రులనిపించుకొనవచ్చును. దేశముయొక్క వికాసవృత్తమునకును, కీర్తికిని, భంగమొనరించు నీవిషయమున, వా రేమియు బోకవలె గల్గించుకొనుట లేననుమాట వాస్తవమని కాని యావిషయమున పార్టీ వివాదముల వర్తింపజేయవలదు. ఇట్లుగిది బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులను, జాతీయ వాదులును మిళి వాదులును గూడ గలసి పనిజేయవలసిన వ్యవహారము. కాని మరల చాలవలది కలసపోయిన భారతీయుల కష్టము లెత్తించుచున్న రాములొం చెప్పెనను దనితేయకాలకపోయినను చేయుచున్న వారిని మూలము తీవ్రముగ విమర్శించుచుండును. ఈ న్యభావము మనవారిలో బాగుగ నాటుకొనిపోయినది. అన్ను మెట్లనామెట్లన, అను కొని నివసియున్న అను సామెతకుతల రాము నిర్మాణవిధానమును నూదించుకాలక పోయినను యితరవిదేశీయులని మూలము చాలకనజూతురు. ఇంకలలో కల్యాణ నిర్ణయములకు బ్రిటిషువారి మాట తెంకవలె నమృదగినచో వారంతరకర్మ మాటను నిలుపుకొందురో తెల్లమైనది. కావున వలసపోయినవారి దుఃఖిని బాపుటకై ప్రభుత్వమువారిని యాదించిన ప్రయోజనములేదు. అందు కలస ప్రస్తుతసందర్భములలో కాలనీలకు భారతీయులను కూలీలుగ పంపుటను పూర్తిగ మానుటయే కర్తవ్యము. ఇప్పటికై నను గౌరవము కాపాడుకొనవలయును. మన గౌరవమే పోయినచో మనమును మనదేశమును నుడ భారతమునందెదము.

బొంబాయి శాసన సభ

సర్ ఇ. హిందూ కమిటీల గారి యభ్యుత్పత్తుల పునాదు 31 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ప్రారంభ మయ్యెను కార్మిక వకత్తికామల యాగోశ్రీశ్రీని గూర్చి కొన్ని ప్రశ్నలకు బడెను. మెట్లమెట్లము పునాదు మార్పు విషయము ను గూర్చి ప్రభుత్వ సభ్యులు విచారముల చెల్లని రాకరించెను. దొంగసామ్రాజ్యం కొనెనని నేరము మోపి డాక్టర్ కనాదిమాగారిని అనవసరముగ నిర్బంధమున నుంచిన నూజరించెం డెంట్లు కార్మిక తగిరితిని శిక్షించుటకు కానవసరము తీర్మానించినందున ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమున కనుగుణముగ నెట్టిచర్య జరిగినది వెంటేగా రడిగిరి. గా|| సర్ మేహదా గారు ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షము ఒక్క సభ్యులు మాత్రము తొలదిపాటి నిద్రను నూనరెంట్ కార్మికమై మోపెననియు, ఈవిషయమై తీవ్రచర్య జరుపుట అనవసరమనియు, గా|| సభ్యులకు తగిన చర్య తీసికొనుటకు ఆనాకములు గ్నను చర్యజరపలేదనియు ప్రభుత్వము వారు యు జు పు కాని నిందును పురస్కరించికొని లెను యుద్ధోగీయుల వనసరముగ శిక్షించ నిచ్చగించుట లేదనియు పలికిరి. అనంతరము బొంబాయి వారసల్వోద్ధోగముల సభాని చట్టమును, బొంబాయి సివిల్ జూరిస్టిక్ కో బిల్లును అంగీకరింపబడెను. ప్రభుత్వమువారు పెనులో పించుల నిచ్చువిషయమున భారతీయుల కన్యాయము గావించుచున్నారనియు 24 సం॥లు సూరత్ కలెక్టర్ గా నుండి సామర్థ్యమును చూపిన కబ్రాజీగారి కీపింఛెను నీయ కుండుట ఇందుకు తార్కాణ మనియు, వారి రావించె నిప్పింపవలె ననియు తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు యాజేపమును తెక్క నేయక అంగీకరించిరి. అర్థకపభ్యుడగు లాచెప్పగారు తీర్మానమును ప్రతిఘటించి సభ్యుల యొత్తిడివైన కబ్రాజీ గారి తిన్నగ పనిచేయనందునకు తన కేస్సును పింఛెను నీయ లేదనియు, జాతివిభేదము లీ విషయమున పాటింపబడుట లేదనియు పలికిరి.

కన్యావిషయము

లాల్లీ నారాయణజీగారు కన్యావిషయమున నాగ్రహము నెలిచుచున్నట్లై కావించ నెంచిన యావహికనమును అభ్యుత్పాదు నిరాకరించుచు, నవన్నెగారు ఈవిషయమున తమ కంఠ సానుభూతి యున్నను స్థానిక ప్రభుత్వమునకు సంబంధించని విషయమై నీ విషయమును గూర్చిన యావహికనమును నిరాకరించి రనియు సభ్యు లీవిషయమున తమతో ప్రత్యేకముగ సంప్రదించుట కంగీకరింతు మని తెల్పి రనియు పలికిరి.

ప రీ తు కు ని ల చి ఖ్యా తి గాంచి న

శుక్లనష్టము మాత్రము 50 కి 1-4-0

పూతని

వైత్యరంగములకు నివ్యాపకము - రసాయనము సీసా 1-కి రు 1-0-0

పో వై జ ప్ర త్యే క ము

టవర్ ఆంధుకో, ఏలూరు, (కృష్ణజిల్లా)

జాతీయపతాక సంరక్షణము

నాగపూరులో సత్యాగ్రహము

1 వ తేదీ 4 గురుకు 2 వ తేదీ ముగ్గురు సత్యాగ్రహ మొనరించిరి. మహారాష్ట్రమునండి వచ్చివారిని 7 గురుకు 2 వ తేదీ 7 గురుకు 3 వ తేదీ 14 మంది 2 వ తేదీ నాగపూరు రైలుస్టేషనులో అరెస్టుచేసిరి

వటేలుసోదరుల ఉపన్యాసము

16 తేదీ సాయంత్రము జరిగిన బహిరంగసభలో సత్యాగ్రహమును గూర్చి వారిద్దరు సభ్యులైనారు. ఈ సభ 6 వ తేదీ జరుగు రాష్ట్రీయసభలో "కర్తాప్రస్థాని రోధమును సత్తువును రద్దుచేయవలెనని దౌత్యమును తెలుపవలెను." అనురీతిగా మామోదించుదనివో నియోజితసభ్యులను మంత్రిలును ప్రభుత్వకార్యసంఘసభ్యులను జోషిగారునుగూడ రాజీనామానిచ్చి పతాకమును ధరించి సత్యాగ్రహమొనరించి నిరోధిస్తామని "కేకర" నని ఆ సభలో వికలభాయి గారు నడిచిరి. పిమ్మట వల్లభాయి గారు పద్యమిచ్చిరి. నాగపూరు పౌరులు కలకలముగా చేరవలెనని హెచ్చరించిరి. (ఆ. వె.)

వటేలు సోదరుల అరెస్టువదంతులు

నాగపూరులో పతాక సత్యాగ్రహమును నడిపించుచున్న భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ్యులను ప్రతినిధియునగు వల్లభాయి వటేలుగారిని వారికి సహాయపడుచున్నవారి సోదరుడగు వికలభాయి వటేలుగారిని అరెస్టు చేసెదరను వదంతులు 31 వ తేదీనుండి చాల ప్రబలముగానున్నవి ఒకటిరెండురోజులలోనే అరెస్టులు జరుగుననియు వీరిద్దరని అరెస్టుచేసిన సత్యాగ్రహము పూర్తిగా సంతరించుననియు వీరిరాకవలన నీడద్యమును ప్రబల మగుచున్నదనియు ఉద్యోగులు నిశ్చయించిరను వదంతులు బలముగానున్నవి.

అరెస్టులఫలితము

వటేలు సోదరులను అరెస్టుచేసినవో మధ్యరాష్ట్రముల వారు హెచ్చుమంది నాగపూరులోని సత్యాగ్రహ మొనరించెదరని చాలమంది తలచుచున్నారు. వ్యవసాయకారకు పౌరులు ఆతురపడుచున్నారు.

శిక్షలు

అబూల్కరు, హల్స్, జయసేంద్రమారు గార్లకు చెరి 7½ నెలలు కఠినశిక్షయును చెరియై నెల విడితైదును జేయబడెను.

తీర్మానము

"జాతీయపతాకముల ధరింపును గూర్చి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నాగపూరులో 1-5-23, 17-6-23 తేదీలను 144 టెక్సునుకొనబడిన ఉత్తరువును రద్దు పరచవలెను. ఆ ఉత్తరువునుబట్టి శిక్ష ననుభవించుచున్నవారిని విచారణ క్రింద నున్నవారిని అందరి గూడ విడిచివేయవలెను" అను తీర్మానమును ఆగస్టు నెలలో జరుగు మధ్యరాష్ట్రముల కానసభలో రావుబాదక మహాజనీగా రుచుపొందించెదను. ఈ ఉత్తరువు సక్రమముగా అను విషయమున 7 సభలో కొన్ని ప్రశ్నలను గూడ విడిచెదను (హిందూ)

గుజరాతునుండి 171 మంది వలంటీరులు వెళ్లిరి

మొదటిసారి కెయిరానుండి 64 గురుకు రెండవసారి ప్రోచినుండి 48 మందియును మూడవసారి మారత కెయిరా కలివారు అనామదాబాదుల నుండి 48 మందియును మరల అనామదాబాదునుండి 18 మందియును మొత్తము 171 మంది గుజరాతునుండి నాగపూరికి వెళ్లి సత్యాగ్రహ మొనరించిరి. (స్వరాజ్య)

అబ్దుల్లాబీగారు

నాగపూరులో సత్యాగ్రహమును నడుపుటకు వెళ్లిరి ఘోర రాష్ట్రమునకు కులపతి యనగిన అబ్దుల్లాబీగారు సత్యాగ్రహమును స్వయంగా నడిపించుటకు సిన్నను (2 వ తేదీ అనామదాబాదునుండి) బయలుదేరి నాగపూరికి ధీర నిరసనకు పత్రిక ప్రకటించెను. (బెంగళూరు విలేజ్)

లోకమాన్యుని వర్ధంతి

పూనా

పూనానగరమున అనేకసంఘములవారు రథిక భక్తితో లోకమాన్యు బాలగంగాధర తిలకుమహారాజు నిర్వాణ వార్షికోత్సవమును జరిపిరి. మధ్యాహ్నము కొత్త పూనాకళాశాలలో జంజీరకాకి అభ్యుత్థిక్రింద విద్యార్థుల సభలో జరిగినది. ఆసభలో లోకమాన్యుని జీవితమునుగూర్చి డి. వి. గోక్షేగా రువన్యమిచ్చిరి. సాయంత్రము కిర్లోస్కరు కాలేజీలో కేల్కరుగారి అభ్యుత్థిక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది జొంబాయి నుండి వచ్చిన జయకరుగా రాసభలో నువన్యమిచ్చిరి.

నాగపూరు

నాగపూరులో లోకమాన్యుని ఉత్సవ సందర్భమున మ్యూసికలు పాఠశాల విద్యార్థులకు మధురపదార్థముల నొసంగిరి. బహిరంగసభలో పటేలుసోదరులు నువన్యమిచ్చిరి. లోకమాన్యుడు రాజనీతిజ్ఞులలో సగ్రాణ్యుడు. ఆతని రాజనీతి ఆచరణ సాధ్యమైనది. రిక్కిన జీవితము లందరికంటెను లోకమాన్యు డెక్కుడును నాలుగుడుగులు ముందుగనే యుండెడి వాడు. దొరతనమునాకి సంకల్పములను లోకమాన్యుడు పెక్కు సంకల్పములకు పూర్వమే గ్రహించెను. లోకమాన్యునిలన గాంధీమహాత్ముడు గ్రహించె నని వి. కే. వటేలుగారు నడిచిరి. (ఆ. వె.)

బెంగళూరు

కాంగ్రెసు సభాకార్యాలయమున గభ జరిగినది. ప్రభుత్వమువారి నిరోధమువలన బహిరంగ సభయును ధరింపును జరుగలేదు. పలువురు ప్రముఖులు నువన్యమిచ్చిరి. లోకమాన్యుని మూర్తి హోలి యొనంగిరి. భజనచేసిరి. (విలేజ్)

అమలాపురం

1-5-23 తేదీ లోకమాన్యు బాలగంగాధరతిలకు మహోత్సవి, వార్షికోత్సవ సందర్భమున అమలాపురం కట్టణ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఉదయముననే జేవాలయమునకు బోయి అభిషేకములు చేయించి తిలకు మహోత్సవి ఆత్మకు భగవంతుడు కాంతి నొసంగు గాక యని ప్రార్థనలు కల్పిరి. (ఒకవిలేజ్)

మాలానా షాకతాలీగారు

రాజకోటచెరసాలలో నిర్బంధములు

రాజకోట చెరసాలలోనున్న మాలానా షాకతాలీగారు. కచటిఉద్యోగులు కలిగించుచున్న నిర్బంధములనుగూర్చి బొంబాయికానసభలో త్రితేదిగా రు ప్రశ్నించిరి.

"షాకతాలీగారి తల్లియును యితరబంధువులను రాజకోటచెరసాలకు కల్పి కొన్ని పనులనుగూర్చి షాకతాలీగారిలో మాటలాడటం కనుమతసి కోరిరి. ఆయనయేమో తెలుపవలెనని ఉద్యోగు లడుగగా జూనునెల 23వ తేదీని వారు (వాసియిచ్చిరి. కాని దానిపర్యవసానమును తెలిసికొనకుండనే 24 వ తేదీని వారు వెడలిపోయిరి. చెరసాలలో చేయవలసిన కనిషాకతాలీగారు చేయవలసిన 1922 ఏప్రిలునెలనుండి ఆయనబంధువులకు లేఖలు వ్రాయగూడదనియు 1922 జూనునుండి బంధువులకిని మాడగూడదనియు ఉద్యోగులు ఉత్తరువుచేసిరి. షాకతాలీగారికి ప్రత్యేకసౌకర్యములను చేయుటకు దొరతనమువారంగీకరింపరు"

అని ప్రభుత్వసభ్యుడు శర్. ఎం. హేమద్గారు నిన్న (2 వ తేదీ) బయలుపెట్టెను. (ఆ. వె.)

ధాక్కరుల తిరుగుబాటు

2000 మంది ధాక్కరులు సేనలతో తలపడిరి

శిస్తుచెల్లించ గూడదు (నోరెంటు) అనుకడతని ప్రకటనలం బించుటవలననే గలభా జరిగినది. శిస్తుచెల్లించవారు హెచ్చు ఖండిల ఒక గ్రామమును ఉదయపూర్వసంస్థానము సేనలు మట్టుకొనెను. అంతట 2000 మంది ధాక్కరులు కత్తులను కర్రలను కట్టుకొని సేనలతో తలపడిరి. పోరాటము జరిగినది ధాక్కరులలో బోకడు చనిపోయెను. 20 మందికి గాయములు తగిలెను. 45 గ్రామములకు చేరిన 500 మందిని అరెస్టుచేసిరి. నెట్టుడికలిగినది. సోమయిలుల పద్ధతివై గ్రామస్థుల తేర్పరచిన జర్నమంతాతీ న్యాయస్థానములను సంస్థానాధికారులు దుర్బరచిరి. (ఆ. వె.)

కలేల్కరు గారు

చెలసాలలో భోజనముమాని కార్యము సాధించిరి

నవజీవన పత్రికా సంపాదకుడగు కాకా సాహెబుగారు వి. కలేల్కరుగారును ఆరీసోదరులు మున్నగు వారితో పాటు శిక్ష విధించబడిన మాలానా హుస్సేను మహమ్మదుగారును మరికొందరును ఒక చెరసాలలో నుండిరి. వేటవజాముననే మహమ్మదీయ ఖయదీల నందరిని ప్రార్థనల కావ్యనియటకు కేక చేయుట (ఆజం) అచూమై యున్నది. అట్లు కేక చేయగూడదని కారాగృహలో దొంగు లాజ్జాపించిరి. అందువలన భోజనము మానివేయవలె నని మహమ్మదీయ లందరును నిశ్చయించిరి. ఆనంగతి ఆ చెరసాలలోనున్న కాకాసాహెబుగారికి తెలియగా యీ విషయమున హిందువులుగూడ మహమ్మదీయులతో కేకపెరిగవలెను. మొదట సేను ఉపవాసములను ప్రారంభించెదను. అందువలన నామ స్వృతికత్తుకడకత్తున పిమ్మట యంకోక హిందూత్వే ప్రారంభింపవలెను. ఈరీతిగా హిందువులూకలితరువార నోరు ప్రారంభింపవలెనని కాకా సాహెబు గారు తెలిపి మొదట ఉపవాసమును ప్రారంభించిరి రోజులు ఉపవసించిన పిమ్మట ఉద్యోగులకు విశేషము కలిగినది. మీరు మామూలుప్రకారము అజంకే చేయవచ్చునని వారుమహమ్మదీయత్వేదీలతో చెప్పిరి వారు కాకాసాహెబు కర్తవ్యై ఆంగ్లతెచ్చగా ఆయన సంతసింది భోజనము చేసెనని మహాజేవ జేకాయినారు నవజీవన పత్రికకు వ్రాసెను. (విలేజ్)

హిందూమహాసభ

సభవారి ఆశయములు

(1) హిందూమతమునకు చేరిన అన్ని సంఘములలోను సంయోగమును సృష్టించున కృషిచేసి ఏకసంఘమునందలి భిన్న భాగముల నుండవగినవాడికను కలిగించుట. (2) హిందూదేశము నందున్న యితర మతములవారికిని హిందూ మతమువారికిని మైత్రిని సృష్టించున కలిగించుట. (3) పంచములు మొదలు బ్రాహ్మణులవరకు గల అన్ని కర్ణులవారి స్థితిని బాగుచేయుట. (4) ఎవరు ఎత్తదవగుమైన నవట సత్తును హిందువుల లాభములను రక్షించి కృద్ధివరకుట అను నాశయములను సాధించుటకు భారత హిందూమహాసభ ప్రయత్నించును. ఈసభ ఏ మతమునకును ఏవర్ణమునకును ప్రతిహేళనముగాను కనిపేయుదు వేనతోను ఏకీభవించి వానిలో లీ మునుగాడు. ఈ వెలకత్తుల సంగీకరించి సాటుకు విదులదాటు చందానిచ్చువారు రందరును హిందూమహాసభలో సభ్యులగుట కర్తవ్యము. ఇండియాదేశమున ప్రారంభమైన ఏమతమునైన ఆరంభించిపట్టి వారును హిందువులకుని చెప్పుకొనువారును సకాతన, అగ్ర్య, జయను, నీక్కు, బొద్ధ, బ్రహ్మసమాజములకు చేరినవారును నగు శ్రీలును పురుషులును గూడ హిందువులనబడుదురు. వారిలో 18 ఏడ్లవయసుకు మించినవారందరును సభ్యులగుట కర్తవ్యవిషయమైనది. (ఆ. వె.)

హిందూమహమ్మదీయ వివాదలు

నాయకుల సమాధాన ప్రయత్నములు

సంయుక్తరాష్ట్రములో ఇదివరకు ఏమండలమున కొట్లాట జరిగినదో ఆమండలముననే సోరసను సముదీవిజనులలోనే ఇస్కయిలుగంజి అను మరయొక గ్రామమున జూలై నెల 80 వ తేదీని హిందువులకును మహమ్మదీయులకును కొట్లాట జరుగునట్లు కనబడెను. 80 వ తేదీ సాయంత్రము అగ్రామమున కొట్లాక ఎద్దు మృత కేకపరమును అలహాబాదు మేజిస్ట్రేటు కడకు తీసికొని పోయిరి. కొట్లాట జరుగగలదని తెలిపిరి. 81 వ తేదీని వారు కొంతకుంది మహమ్మదీయులవై శేనుచేసిరి గూడ తెలిసినది. ఆనంతర తెలెసి యీనెల 1 వ తేదీని మహా అనాగుడు, కృష్ణకాత మావచ్చి, పరమాత్యా మందలించుగాళ్ళును వరిల్లదియను అలహాబాదునుండి అగ్రామమునకు వెళ్లిరి. అనాదు సాయంత్రమునే వారు మరల అలహాబాదువచ్చి రెండుమతములవారికిని సమాధానము కునది. శేను వదలుకొందురని తెలిపిరి. (ఆ. వె.)

జనసంఖ్య

సంయుక్తరాష్ట్రముల లోని అన్ని మ్యూనిసిపాలిటీల మొత్తము జనసంఖ్యలో మహమ్మదీయల సంఖ్య 100 కి 87 మంది. వలెను నిర్ణయింపబడునని గతన్నరు ప్రకటించెను. (ఆ. వె.)

భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ

మొదట సభను జరుపగోరినవారిపుడు వలదనిరి.

స్వరాజ్యపక్షమువారును దానుగాదును

సభకు వెళ్లలేదు

ఒకవిధిత్రవదర్శనము

నాగపూరులో స్థాయిసంఘసభ జరిగినపుడు బొంబాయిలో ఆగస్టు నెలలో ఆంగ్లకాంగ్రెసు మహాసభను జరుపవలెనను తీర్మాన మహాసభలో నామోదించబడిన వెంటనే మరల నాగపూరు నుండి ఆలోచించుటకు స్థాయిసంఘసభను జరుపవలెనని కోరుచు 30 మంది ఒక లేఖను వ్రాసి సంకీర్ణములు చేసి నాగపూరు సభలోనే కార్యదర్శి కొనసాగిరి. అందువలన అవసరభావములను మూసివేసి యీ నెల 30 లేవీని విశాఖపట్టణమున స్థాయిసంఘసభను జరుపుటకు కార్యసంఘము వారెన్నడును చేసిరి. లేఖ సభజరుగవలసి యుండగా ఆసభను జరుపవలసినము లేదని యు ఆసభకు తాము రావనియు మొదటలేఖను వ్రాసినవారే మరలనిపుడు వ్రాసిరిని గడు తంతివార్తవచ్చింది. పిరు యారీతిగా తమత్రవర్తనలన కాంగ్రెసుయొక్క పేరుకు అవతివ్వకుండు గజేసిరి. తీసి దత్తికయని సుకుపుటకు చూడ నిది తగియున్నది. మొదట నాగపూరులో వారాపుత్తనము వ్రాసినపుడే యిట్టి దురుద్దేశమును కలిగియున్నారని బాబూ హరదయాలు వాగుగాకు చేసిననూచనతో మేమేకీభవించ నవసరము లేవండనే వీరివర్తన నింద్యమని తెలుపబడియున్నది. వివేకముతోనో అవివేకముతోనో మొదట వారాపుత్తనము వ్రాసిరి. దానివలన కార్యసంఘమువారు వ్యయ ప్రయాసలకు లోబడి సభనే రద్దు చేసిరి గానము భిక్షముగా నాసభకు వచ్చుట వారి విధియై యున్నది. ఒక తీర్మానమును గూర్చి వాగుగా చర్చించి దాని నామోదించిన పిమ్మట దాని కంగీకరింపని వారిట్టి లేఖను వ్రాయుట సరియగువా కాదా యను విషయమును గూర్చి మేమిపుడు చర్చించ వలెపెట్టలేదు. ఆసభలోనే తరుచుగా నవలంబించిన నది ప్రమాదముగ పరిణమించుటయే ఫలితమని తెలుపుటకు అసామాన్య ధీకృతియంద నవసరములేదు. కాంగ్రెసును అవమానపరచుటయే వీరికీద్దేమైచో వారిపుడు చేసినవారే అందులకు చాల శ్రేష్ఠమైనది. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు శత్రువుల చాల భంగము కలిగినదనుట నిశ్చయము. ఇందులకు స్వరాజ్యపక్షమువారే అధికముగా బాధ్యులని చెప్పకపోవును. వారు కాంగ్రెసు మహాసభవారి గయాతీర్మానమును తిరస్కరించినందు వలననే యిట్టి దుష్ఫలితము కలిగినది. వారివర్తనలన కాంగ్రెసును నిర్మాణించుటయే ఫలితమగునని ఆపుడు పెద్దలు తెలిపిన మాట వృథా కాలేదు. ఈస్వరాజ్యపక్షమువారు పిడివాదముగలవారిని ప్రహించక కాబోలు వారియెడల గౌరవముచే బహుళ సంఖ్యాకులు కొన్ని సదుపాయములను చేయగా ఆ విషయమున బహుళ సంఖ్యాకుల కద్దారమును స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రహించబడి అదియే తమకు కలిగినవిజయమని స్వరాజ్యపక్షమువారు భ్రతులై దురుదయగాక జరియమహాసభపట్ల తాము గౌరవమును చూపవలసిన బాధ్యతను గూడ విస్మరించిరి. తమతో నేకీభవించనివారందరును తమకు శత్రువులేమనివారు నిశ్చయించిరి. ఇదివరకే స్వరాజ్యపక్షము వారు కాంగ్రెసు మహాసభను వెళ్లకపోయిరి. నూత్రిగా నగౌరవతరచి యుండుటచే యిపుడు మరల నీరీతిగా అగౌరవతరచుట వారికి అవసరమే యగును. గాని మనము దీనికై దుఃఖపడ నవసరము లేదు. అవసరమహాసభ జరుగుట నిశ్చయముగా న కాంగ్రెసు వారిలో నైకత్యమును గూర్చియు కట్టుబాటును గూర్చియు నాగపూరులో తగిన ఏర్పాటులను చేయు టవసరము. కొందరు నాయకులు విడిపోయి రనియు వారి సంబంధము వలన కలిగిన యోచన కాంగ్రెసు మహాసభ వారి వియోగము వలన తొలగిపోయినదనియు మనమూతక దుఃఖపడినంతమాత్రమున ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు నెట్టిదూ పక్షకు లేచినట్టిదియు కాంగ్రెసును రూపుమాపుటకే సమకట్టినట్టిదియు నగు మహాపద తొలగిపోదు. స్వరాజ్యపక్షమువారి పుడు నిజము కాంగ్రెసును గురుచే ప్రకృతిస్థితిగలవలన కలిగిన అవసరములను వారు సరిగాగ్రహించగలిగినట్టిలో తేనగాని యింకను కాంగ్రెసుపట్ల నిశ్చల నిర్భలభక్తిగలవారు హెచ్చుమందియే కలరుగాన కాంగ్రెసుమహాసభ ప్రత్యేకపాత్రక సంఘమునలగాక తేనాపతి

నిధి సంఘముగా వారిసేవ కల్పించుచున్నది. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు యొక్క పరితాపమును హస్తాంశురీయుగా వ్రాసించుచున్న యాచనీకరమగు నక్రమములనుగూర్చి కాంగ్రెసు అభిమానులు బాగుగా తాలోచించవలెను. ఈసమస్య మనకుప్రత్యక్షముగా గోచరించుచున్నది. ఇది అత్యవసరముగ నివారించబడవలసి యున్నది. కాంగ్రెసుమహాసభ ఆ క య ము లే పు టి కి ని శరవేర కుండ నుండ వలె నని యే కాంగ్రెసు వారు కోరనిచో కారైజీ కిభిలములమధ్య మారియునులే కాంగ్రెసు కిభిలముల నడుమ నాలోచన లొనరించుటకు దానుగాని కదల వలె ననుతలపు వారికి లేనిచో కాంగ్రెసును సరియగు స్థితికి కొని వచ్చుటకు కాంగ్రెసువారు xట్టి ప్రయత్న మొనరింపవలెను. అని హిందూపత్రిక వైకీర్ణతో నిన్న నొకప్రధానవ్యాసమును ప్రకటించిన.

అ. భా. కాం. పం

లేఖకులగునని ప్రకటించబడిన ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభనుగూర్చి వింతపరిస్థితు లేర్పడెను. ఆసభను జరుపవలెనని మొదటకోరిన 30 మంది భిక్షులును సభ నుజరుగ నవసరము లేదని మరల నిపుడు వ్రాసిన తెలిసినది. ఇదియే నిజమైచో యీవిషయమున వారికతర్తము చాల అశ్రేయశీలుముగా నున్నది. వారుతమబాధ్యతను గుర్తించుకొనవలసింది. కాంగ్రెసు కార్యములను కృత్యముగా గావించుటకు చాలవరకు వారే బాధ్యులు. వారు మొదట సభజరుపవలెనని కోరుటయే గొప్పబార కాటు. వారు కాంగ్రెసు నియమములను దుర్వినియోగము చేసిరి. తమకు ప్రతికూలమైనతీర్మానము స్థాయిసంఘసభలో నామోదించబడినందున దానిని కృత్యమునొనరించుట కవకాశమును జడయవలెనను నాలోచనతోనే వారు టుల నాగపూరులో కొరిరి. ఇప్పుడు లేఖ సభజరుగ నగజేదు సభను జరుగ నవసరములేదని తెలుపుట అవ్యక్తికి అవసర్యమును తోడుచేయుటయే యగును. స్థాయిసంఘసభ్యులలో చాల మంది యీసభకే విశాఖపట్టణమునకు వెళ్లియుండును. లేఖ విశాఖపట్టణమున సభ్యులందరును తన ప్రకటనము ప్రకారము సమావేశమైనపుడు భారతకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షు డేమి చేయవో యీహించుట కై న సాధ్యము కాకుండ నున్నది. సభ్యులు ఏ తీర్మానములను ఆమోదించవో యిట్లాగోనీ నొనరించి వెడలిపోయెదరని యీహించుటకు గూడ నవకాశము కలదు. అదిఏటుల జరిగినను యీవిషయమున కాంగ్రెసు నియమములను సరించుట అత్యవసరమని బాగుగా స్పష్టమగుచున్నది. ఈముప్పదిమంది సభ్యులును తామెట్టి అలవాడిని పాటగాకుండ జెక్కిన వారి కందరికిని అవసరమగుక్రమము కలిగింది. మొదటనే వాట్టి దుర్భిప్రాయముతోనే ఆలేఖను నాగపూరులో వ్రాసేరేమో యని అనుమానించుటకుగూడ నవకాశము కలుచున్నది. కాన వారివిషయమై స్థాయిసంఘమువారు తగినచర్య జరుప దలవ.

ఆ పు నెలొఖననగాని నెట్టిబరు నెలకరంధమునగాని అవసరకాంగ్రెసుమహాసభ జరుగుననుట నిశ్చయము. అవసరసభను జరుపుటయే ప్రస్తుతము ముఖ్యకర్తవ్యమని మేము మొదటినుండియు తెలిపియుంటిమి. ఈఅవిధేయతా సంపర్కవ్యాధి దేశమునందెటటును గూడ వ్యాపించుచున్నది. స్థాయిసంఘసభను జరుపుటకై స్థానికమును మిగుల అల్పవిషయమైనను అదివయమునగూడ కొందరు అభ్యుత్థుని పరిష్కారమును తిరస్కరించుచు సభకు రావని వ్రాసిరి. ఈ రీతిగా కాంగ్రెసులో కొంతకల్లోలము ఏర్పడినదిగాన వెంటనే ముఖ్యముగా నీవిషయము పరిచేయవలసియున్నది. నాయకులలో పరస్పరదూషణలు కలుగుటవలననే కొన్ని నెలనుండి యిట్టి అసంధ్యము చేపారినదిగాన తీసి కలిగించుటకు అవసరసభను జరుపుట యొక్కపే సాధనమని మా అభిప్రాయము. కాంగ్రెసుమహాసభలో నాలోచించ బడవలసిన సమస్యలు చాల కలిగి యున్నవి. నాగపూరు సత్యాగ్రహము చాల యు ఖ్యవిషయము. దానినిగూర్చి దేశమునందెటటును సత్యాగ్రహోపసంఘములును నెలకొల్పి అందరును నేకీభవించి పని చేయవలెను. కాంగ్రెసువారందరునుకలసి ప్రారంభించిన కాననోల్లంఘనమునందెయే మొదటిత్రయ్యము. గాన అవసరమహాసభలో దానినిగూర్చి ప్రత్యేకముగ ఏర్పాటుచేయు టవసరము. ఇప్పుడు భిన్నాభిప్రాయములై యున్న వివిధ పక్షముల నారాసభలోనే నేకీభవించి సర్వజనానుకూలమగు నొకవిధానము నెర్పరచెదదనియు నాగపూరు సత్యాగ్రహమునకు ప్రాధాన్యమొసంగదరనియు అనిపించెదము. అని నిన్న స్వరాజ్యపత్రిక ఒక ప్రధానవ్యాసమును ప్రకటించెను.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు

ఖద్దరు సంఘము

ఆయవ్యయ నివేదికము

ఆ దా య ము

1923 1 మే 3 లేవీ నాటికి నిలవ

బరోడా బ్యాంకులో ఫిక్సిరుడెపాజిటు,	200,000
ఇండియా సెక్యూర్ బ్యాంకులో	125000
ఇండియా యూనియను బ్యాంకు	251985
పంజాబు సేవనలు బ్యాంకు	50000
షిల్కాట్రి బ్యాంకులో	250005
కరెంటు అకౌంట్లు	
ఇండియా సెక్యూంటు బ్యాంకు	109449-18-
పంజాబు సేవనలు బ్యాంకు	17968-10-2
బచ్ రాజ్ జమ్నాలాల్ బద్ద మొత్తం	2891-9-1
	9,81,740-0-9
కడ్డీ	6488-14-7
బ్రోకరేజీ	62-8-0
	988,286-7-4

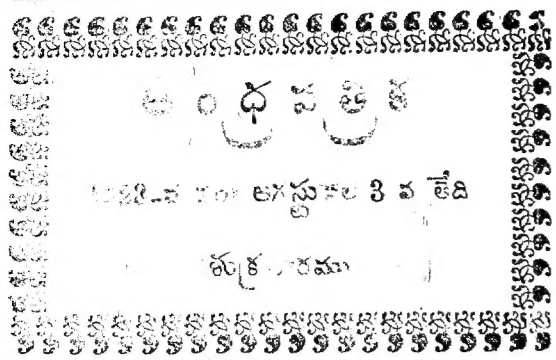
కృత్యము

ఖద్దరు ప్రచారమునకై రాష్ట్రములకు ఋణములు.

గుజరాతు రాష్ట్రీయ ఖద్దరు భండారము	800000
శీతారు	100000
కెరలు డిపార్టుమెంటు ఖర్చులు తరాలు,	
ప్రేవరీ, పోస్టేజీ.	244-15-0
ప్రకటనసంఘము ఖర్చులు	56-0-0
ఉత్పత్తికాఖ ఖర్చులు	3277-10-2
రఘునాథేనీక డిపాజిట్లు	10000-0-0
డెడెస్టాకు	1-8-0
అడ్వాన్సులు	1572-8-6
రాక్కం, కడ్డీచ్చినది,	
ఫిక్సిరుడెపాజిటు ఇండియా బ్యాంకు	20000-0-0
బరోడా బ్యాంకు	160000-0-0
ఇండియా యూనియను బ్యాంకు	151985-0-0
షిల్కాట్రి బ్యాంకు	25000-0-0
కరెంటు అకౌంట్లు	
ఇండియా సెక్యూంటు బ్యాంకు	1849-8-0
పంజాబు సేవనలు బ్యాంకు	9209-6-3
బచ్ రాజ్ జమ్నాలాల్ బద్ద	85090-9-4
	988286-7-4

ఈతెక్కలు 1468 గానున్నటుల అడిగట సి. హెచ్

ఫోటో

కర్మయోగము

లోకమాన్యుని స్వచ్ఛందమునకు ఫలితముగ, కర్మయోగమునకు భారతీయులు ప్రయత్నించుట సముచితము. మహామహుల సందేశము లను ఆచరింపజేసికొని యెచ్చటయే, వారియెడ జూరవలసిన యుత్సాహము. లోకమాన్యుని బోధించిన కర్మయోగము భారతవర్షమునందు పాదుకొనినది. ఇలాపేక్షలేకుండ కర్మల నాచరించుట, భారతీయులకు క్రొత్తగాదు. అట్టి ప్రాచీన సాంప్రదాయమును దేశము మరల నేడనుసరించుట, జీవకళను సూచించును. లోకమాన్యుడు గావించిన నిరంతర స్వరాజ్యసంబోధనమును, అనుష్ఠించిన కర్మయోగమును, దేశమునందు నూతన సంచలనమును పురిగొల్పెను. అదియే పెరిగి పెద్దదై గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద, వికసించినది. లోకమాన్యుడు నాటిన బీజములు, వృధిగ బోలేదు. అతడు గావించిన యద్భుత త్యాగబీజమే నేడు అసహాయోద్యమము క్రింద విస్తరించినది. అసహాయోద్యమమునకు త్యాగమే మూలాధారము. త్యాగస్వరూపులగు లోకమాన్యులు అసహాయోద్యమమునకు మూలకారకులనుట అతిశయోక్తిగానరదు. పలువురు త్యాగధనులు నేడు దేశమునందు దృఢవిల్లిరి. స్వధర్మాచరణమునందు దెట్టి కష్టములు వాటిల్లినను, వానిని సహించి వెనుదగ్గని వారు వెక్కురు ముందుకు వచ్చిరి. లోకమాన్యుడు స్వధర్మాచరణము గావించి, తన విధ్యుక్తమును జంతు గొంతులేక నివ్వహించుచుండెను. ఎట్టి కష్టములైన నెదుర్కొననను, అతని శక్తిసామర్థ్యములు మరల ప్రబలమగుచుండెను. కారాగృహమునందున్న సమయమున లోకమాన్యుడు రచించిన

ననియు, అందుచే నది యిక్కాలమునకు బనికిరాదనియు వాదించెదవారు, దూరమాలోచించుటలేదు. అసహాయోద్యమము కర్మానుష్ఠానమునే ముఖ్యముగ బోధించుచున్నది. కాని, అకర్మల నాచరింపవలదని కోరుచున్నది. అకర్మలనుండి దూరముగ దొలగినగాని, విధ్యుక్తములగు కర్మల నాచరించుటకు ఆసక్తిగలవారు. ఇంతవరకును పరాధీనభావమును పెంపొందించెడి కర్మలను అనుష్ఠించుటచే, దేశమునకు విలీలైన యనర్థములు గలుగుచుండెను. స్వరాజ్యసిద్ధి దూరమునకు జనుచుండెను. ఇట్టిచేయగూడని కర్మలనుండి విముఖులై, అనుష్ఠింపవలసిన కర్మలనాచరింపవలయునని, గాంధీమహాత్ముడు బోధించెను. స్వతంత్రత్వక్రియ పెంపొందించి, భారతీయుల నిజసామర్థ్యమును బయల్పరచెడి సత్కర్మల నాచరించి, గమ్యస్థానముజేరుడని గాంధీ యుపదేశించెను. గాంధీమహాత్ముని యుపదేశముల, లోకమాన్యుని యుపదేశముల విప్రులీకరణముని ఎంచుటకెట్టి యభ్యంతరములేదు. అసహాయోద్యమము, జడత్యమను, కార్యవిముఖతను, కర్మసన్యాసమును పురిగొల్పునని యెల్లప్పుడుకన్న వైకరీత్యము వేరొకటుండబోదు. మహామహులు అసంతృప్తిములుగల సత్యమును వేరువేరు కల్పజాలముతో సువ్యక్తపరుచుచుందురు.

సాధకుడు శబ్దజాలము గాంచి భ్రమజెందక, ఉపదేశముల మూలోద్దేశమును గ్రహించుట ముఖ్యము. నిజోద్దేశమును గ్రహించక పైపై చిహ్నములనే ప్రధానము లని ఎంచి, వివిధ మార్గాన చరులు తమలో తాము కలహించుట ఇదివరకాచారమగుచుండెను. అట్టి దృష్టి నెంత త్వరలో వీడిన నంత మంచిది. లోకమాన్యుని కథలికిని, గాంధీ కథలులకును విభేదమునకన్న సామరస్య మధికముగ గమనించును. కనపించెడి విభేదము లయినను, ఆకారమునందే గాని మూలప్రకృతియందు గాదు. దీనిని కనిపెట్టక, తిలకునకును గాంధీని ఎన్నరాని తారతమ్యము గలదనియు, ఒకరు తూర్పు, మరొకరు పడమర యనియు, ఇప్పటివారు కొందరు బలుకుచు అసవసర వివాదమును పెంపజూచుట హేయము. లోకమాన్యుని కథలికిని, గాంధీ కథలికిని, నామముల జట్టి జూచిన విస్తారభేదము గలదని దోచవచ్చును. ఒకకథతి, ప్రవృత్తిని ప్రధానముగ నెంచుననియు, మరొకకథతి కేవల నివృత్తి యనియు దోచవచ్చును. నిజ మది గాదు. గాంధీమహాత్ముడు నివృత్తిని బోధించినను, ప్రవృత్తిమార్గమును ప్రధానముగ విధించియుండెను. నిరాకరణముతో పాటు నిర్మాణమును విధించెను. అకర్మను త్యజించి, సత్కర్మల నాచరింపవలయు నని గోరెను. సత్కర్మానుచరణమును బోధించిన గాంధీ మహాత్ముడు కర్మయోగిగాడనియు, కార్యవిముఖుడనియు, యెల్లప్పుడు సత్యవిరుద్ధము. కర్మానుష్ఠానమునకు గాంధీ మహాత్ముడు విశేషప్రోద్బలము గలిగించె ననుట నిశ్చయము. మహాత్ముడు బోధించిన నిరాకరణ, నిర్మాణకార్యక్రమములను దేశము శ్రద్ధతో నిర్వహించియున్నచో, స్వరాజ్య మిసరిక ప్రత్యక్షమై యుండేది. ఇదివరకు విలువయగు కాలము చాలవరకు వృధ గావించబడెను. లోకమాన్యుని యెడలను, గాంధీ మహాత్మునియెడలను, భారతీయులకు నిజభక్తి గలదేని, నిర్మాణకార్యక్రమమును బూర్తిజేసి వారు కృతకృత్యులగుట ధర్మము. ఇతరులపై నాధారపడక, స్వసహాయమునే ఆధారపరుచుకొనవలయునని నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమే ముఖ్యసాధనమగును. తగిన ఏర్పాటులున్నచో, ఈకార్యక్రమ పెందరకయినను పనిగలిగించును. భుక్తియు ముక్తియుగూడ సింధుమూలమున లభించును,

జాత్యైక్యత బలపడును. స్వశక్తి విస్తరించును. స్వరాజ్యమొకరిచ్చునదిగాదని గ్రహించినయెడల, అది ప్రజలనుండియే యుద్భవించునని వేరుగ యెల్లప్పుడు నక్కరలేదు. ప్రజాశక్తి వికసించినపుడు, స్వరాజ్యసిద్ధి నాటకపరుచుటకేరిగిన సాధ్యపడదు. ఆకారముచేతనే, ప్రజలు స్వరాజ్యమును పొందనిశ్చయించిరేని, స్వరాజ్యము తప్పక లభించునని లోకమాన్యుడుచాటెను. అట్టినిశ్చయము కర్మానుష్ఠానమునందు సువ్యక్తమగును. ప్రజలసంకల్ప మింకను బలహీనముగ నున్నదని, వారిచర్యలే యెల్లప్పుడున్నవి. ప్రజలసంకల్పము బలపడి, వారు కర్మయోగులగునట్లు, శ్రీకృష్ణభగవాను డనుగ్రహించుగాక!

సత్యమూర్తిగారి సంకుచితదృష్టి

సత్యమూర్తి ప్రభుత్వము, కాంగ్రెసు ఉద్యమమును నిందించుటతో కాలముగడుపుచున్నారు. ఇందువలన వారికేమయిన సంతృప్తిగలుగుచో, ఆసంతృప్తిని చెడగొట్టుటకు సము బూనుకొనము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము విఫలమయినచో, నిన్న నేటివరకు సహాయనిరాకరణ పక్షమునందున్న స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ ఇట్టి ఫలితమునకు బాధ్యులే. త్రివిధబహిష్కారము జయముగాంచినచో, అందుకు వ్యతిరేకముగ నడుచుచున్న సత్యమూర్తి ప్రభుత్వముగూడ బాధ్యతవహించువలెను. తామొకకార్యక్రమము సత్ఫలించుచు, అది జయముగాంచలేదని నిందింపవలె? స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమునందు యైనను, నిరాకరణకార్యక్రమాంతములన్నియు చేరేయేయున్నవి. ఈయంతములు ఆచరణయోగ్యములు గానిచో వానినేల చేర్చవలయును? వానిని త్యజించి, వేరొకఫలప్రదమగు కార్యక్రమమును స్వరాజ్యపక్షమువారేల నిర్దింపరయిరి? నిజమేమనిన, మహాత్ముని విధానమునకు ప్రత్యామ్నాయవిధానమింతవరకెవరికిని దోచలేదు. ఇతర బహిష్కారములందు జయముగాంచజాలనివాడు, శాసనసభలోజేరి ప్రతిష్ఠంభముల గావించుటకు సమర్థులగుదురా? కాంగ్రెసుపక్షమునకును స్వరాజ్యపక్షమునకును, శాసనసభా ప్రవేశ విషయమునందు మాత్రమే ముఖ్యభేదముగలదనిన, దానినిగూర్చి ప్రసంగింపవచ్చుచుగాని, నితరవిషయములనుగూడ ఖండించుట ఆత్మహత్యగాదా? ఇతర బహిష్కారములకు, సత్యమూర్తిగారి రెంతవరకు తోడ్పడిరి? నిర్మాణకార్యక్రమము కాగితపు తీర్మానమనియే అనుకొనుడు. అది సఫలమగుటకు ఉపన్యాసకులు ప్రయత్నించిరా? కద్దరు విషయమున హిందూదేశమునందు కొన్ని భాగములలో జరిగిన కృషి మెచ్చదగినదిగాదా? ఇంకను జరుగవలసిన కార్యము చాలయున్నను, జరిగినవని యంతయు నిరసించదగినదేనా? అస్పృశ్యతవిషయమై దేశములో మార్పు జరిగియుండలేదా? తగినంత కృషి జరుగనిచో, సత్యమూర్తిగారిండుకేల బూనుకొనగూడదు? జాతీయ విద్యాలయములు పలుతావులందు నిర్మింపబడుటయు, సహాయనిరాకరణము నడలించించి వృత్తిని వదలిన న్యాయవాదులు అద్భుత సంచలనము గలిగించి దేశ సేవసలుపుచుండుటయు, అవసరము వచ్చినపుడు కరీకన్యాతంత్ర్యమునుగూడ వారు కోల్పోవుటయు, ప్రశంసార్హముగాదా? మద్యపానమును నిరుత్సాహపరచుటకీ, పెక్కు ప్రదేశములలో సలిపిన ప్రచారము కొంతవరకయినను ఫలించియుండెను. ప్రచారకులు తమ పనులను నిర్వహించుటలో పలుబాధలను సందియుండిరి. అబ్కారీ రిపోర్టులను జూచిన, అన్ని

మండలములలోను ఆత్మార్తరాబడి తగ్గినట్లులను, ఇందులకు సహాయనిరాకరణ ప్రచారము కారణ మయినట్లులను, గనుపించును. ఇటీవల మధురలో జరిగిన మద్యనిషేధ ప్రచారమువలన, ఇందుకు సంబంధించిన చలన మోగిపోలేదని గనుపట్టును. మద్యనిషేధప్రచారము, కాగితపు తీర్మానముగ చో, దానిని ఆచరణలోనికి తెచ్చుటకు సత్యమూర్తి ప్రభుత్వమెట్టి కృషిసలిపిరో ప్రపంచమునకు వెల్లడి చేసిన భాగమందును. తుర్కీ-సమస్య పరిష్కారముగు టకు, కాంగ్రెసు సంచలనముతోడ్పడలేదని చెప్పు టకు, సత్యమూర్తిగారు ఆతురము జూపిరి. తుర్కీ- సమస్య పరిష్కారముగుటకు భారతీయుల సంచ ర్ణ మొక్కటియే కారణమని ఎవరును తెచ్చుట లేదు. సత్యమూర్తిగారు దెలిపినట్లు తురుష్కుల స్వతంత్రీయే ముఖ్యకారణమని యొప్పుకొనుట కెవరికిని అభ్యంతరముండదు. ఏ జాతియైనను స్వతంత్రీయే నాధారపడిననే విజయము గాంచును. తు రుష్కులకు స్వతంత్రీజాత్యుత్తము, ఇతరులెంత సహాయము చేసినను లాభ ముండెడిది గాదు. అంతిమాత్రముచే వరులసహాయమును చులకనజేయుట తక్కు. హిం దూదేశము తురుష్కు విజయమునకు దోడ్పడెనని, ముస్తాఫా కెమల్ పాషాగారే అంగీకరించుచుండిరి. సత్యమూర్తిగారు దెలిపినట్లు, భారతీయులు కేవ లము కాగితపు తీర్మానములతో కృత్రిమియియండ లేదు. కిలాఫాత్ యుద్ధముమొలకకు, మహమ్మ దీయ నాయకులు చలువురు జయిలు బాధల నను భవించవలసి వచ్చెను. గాంధీ ఆలిసోదరుల నిర్బంధ మిందుకు నిదర్శనము. వీరి త్యాగములవలన ఫలము లేదనియేనా సత్యమూర్తిగారి వాదము? హిందూ దేశము అంగోరాకు ధనసహాయము చేసెను. తురు ష్కులను అణగ నొక్కకుండ, సరియగు సంతికి బడబడుటకు, హిందూదేశాందోళనము బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారిని ప్రోద్బలపరిచెననుట నిశ్చయము. మాంటాగూగారుమహమ్మదీయాందోళనము నందు చేతనే సమర్థింపవలసివచ్చెను. అందుచేతను కద ల్రప్పుడు గావలసివచ్చెను. పిమ్మట లాయడు జార్జి గారుగూడ, తుర్కీ-సమస్యకొరకు తమ పదివిని విడ నాడవలసివచ్చెను. ఇండియా ప్రభుత్వమునులే ద్వారా బ్రిటీషు ప్రభుత్వమును తుర్కీ-పట్ల సముచితముగ ప్రవర్తించుటకు, మహమ్మదీయాందోళనముతోడ్ప డెననుట నిస్సంశయము. గాంధీమహాత్ముని వదిలి పెట్టించుటకు శాసనసభ ద్వారా ప్రయత్నము జేయవలయు నని సత్యమూర్తిగారు బలుకుచు, ఇందు కంగీకరింపని సహాయనిరాకరణవలంబులను దూరుచున్నారు. కాని, స్వరాజ్యపక్షమువారవ లంబించదలచిన ప్రతిష్టంభములకీ ప్రయత్నము విరు ధము గాదా? గాంధీ నిర్బంధవిముక్తికొరకు అధి కారులను ప్రార్థించుట, మితవాదుల కద్దతి యగు నేమో గాని, ప్రతిష్టంభ కద్దతి గానేరదు. ప్రజ లిప్పుడు పూర్వము కన్న బలహీనులైరనియు, ప్రభుత్వము ఇదివరకుకన్న నెక్కుడు బలముతో గూడుకొనియున్నదాయ, సత్యమూర్తిగారు దల చుట విచిత్రము. ప్రస్తుతసహాయమున, ప్రభుత్వము వారెక్కుడు తీవ్రనిర్బంధములను ప్రయోగించు చున్నసంగతి నిజమయినను, అది పారిజలహీనతను దెలుపుచున్నది. ప్రజాశక్తి బలమగు కొలదియు, అధికారులు దానినణచుటకు నిర్బంధములను విధిం చుటసహజము. ప్రజాశక్తి నిద్రాణమైయున్నచో, అధికారుల సంచలనమున కవకాశముండదు. ఈ సంచలనముగాంచి, సత్యమూర్తిగారు వెలుగొం దుచు, నిజమును గ్రహింపజాలరయిరి. స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుకొనుటకు ప్రజలిప్పుడు జూపు చున్నశ్రద్ధను, అపత్తిని ఇదివరకెన్నడును చాపి యుండ లేదు. వాడుతుదవరకు తమధర్మమును ధైర్య

ముతో నిర్వహించుచో, విజయముతప్పక గాంచ గలుగుదురు. స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునందు, ప్రస్తుత స్థితిలో యంతరము రాక దప్పదు. ప్రజలు తమ ఆందోళనమును విరిమించుచో, అధికారులును తమసంచలనమును మానుకొందురు. నాగపురపు సత్యాగ్రహమును సత్యమూర్తిగారు చులకనజేయుట వింతగాదు. సత్యమూర్తిగారి యవన్యాసముల బోలు ప్రసంగములు, స్వరాజ్యపక్షమునకు లాభ ముకన్న నెక్కుడు నష్టముగలిగించుననుటకు సంది యములేదు. ఎవ్వరెంత నిరసించినను, కాంగ్రెసు ఉద్యమము స్వీయబలమువలననే, ప్రవృద్ధిగాంచి, దేశము నభ్యున్నతికి దేగలదు.

కెనియా : శాస్త్రీగారి నిరాశ

కెనియా రాయబారమునందు సభ్యులుగ వెడ లిన శ్రీనివాసశాస్త్రీగారికి, ఈతరుణమున గలిగిన నిరాశ మిక్కుటముగ నున్నది. ఇదివరకు, వలస రాజ్యములకు కొన్నింటికి వెడలినప్పుడు, శ్రీనివాస శాస్త్రీగారిని అక్కడి అధికారులు సన్మానించిరి. వారి వక్రత్వమును కొనియాడిరి. వాషింగ్టను సమావేశమునందును, నానారాష్ట్ర సంఘసమా వేశమునందును, శాస్త్రీగారు తెల్లవారల పొగడ్డ గాంచిరి. శాస్త్రీగారి కందువలనగలిగిన యాశ లపరిమితము. హిందూదేశమునకు మితిలేనిలాభము గలుగునని వాతూహించిరి. విదేశీయుల తీయని కలుకులకుబ్బిరి. ముఖ్యుత్తులవలన మోసబోయిరి. దూరదృష్టిగల భారతీయులుమాత్రము, ఈనటన యంతయు నిస్సారమని గ్రహించిరి. శాస్త్రీగారి మారు కెనియారాయబారముతోగూడ వెడలి నప్పుడు, ఆశాసమన్వితులై వెడలిరి. తమవక్రత్వ సామర్థ్యమువలన, కలోనియల్ ఆఫీసువారిని, బ్రిటీషుమంత్రులను మెప్పించవచ్చునని దలచిరి. నామ్రాజ్యభావమును పురిగొల్పి, వారిని వశపరులుగ జేయవచ్చునని యూహించిరి. అంతియగాని, తెల్ల వారందరును వర్ణవ్యవస్థ నెక్కుడుగ పాటించి, నామ్రాజ్యకారమును భగ్గుపరచెదరని, శాస్త్రీ గారు హింపరయిరి. ఇంగ్లండులో శాస్త్రీగారి నీ మారు, పొగడ్డెవారు గనుపింపలేదు. వారిని విందులకును, ఇతరసమావేశములకును ఆహ్వానించెడి వారు గనుపింపలేదు. కెనియానుండి వచ్చిన తెల్ల రాయబారు లధికముగ నా ద కిం ప బ డి రి. భారతీయ రాయబారులతోను తెల్ల రాయ బారులతోను కలసి యోచించి నిర్ణయించుట కెవరును బూనకొనకబోయిరి. తెల్లరాయబారు లతో యోచించి ముందుగనే ఒక కద్దతిని నిర్ణయం చిరి. భారతీయ రాయబారులతో ఊణకాలము ముచ్చటించి, తమ నిర్ణయమును మంత్రులకు బంపినట్లు మాత్రము కాలసీల కార్యదర్శి తెలి పెను. శాస్త్రీగారి నాదరించుటయందు వెనకటి కిని నిశ్చయించి యింత భేదమేల గలుగవలెను? వెనక శాస్త్రీగారిలో నవసరము గలదు. శాస్త్రీగారిచే నామ్రాజ్యమును పొగడింపవలసిన యవసరముగలదు. సహాయనిరాకరణోద్యమమును వారిచే నిందింపజేయ నవసరముగలదు. ఆ రెండు కనులను శాస్త్రీగారు యూరపునందేమి, అమెరికా యందేమి, ఆస్ట్రేలియా కనడా మొదలగు వలస రాజ్యములందేమి, జయప్రదముగ నిర్వహించిరి. శాస్త్రీగారి ప్రసంగములు ఇండియాలో రోత బుట్టించుచున్నను, విదేశములలో పొగడ్డగాంచెను. ఈమారు శాస్త్రీగారిలో నట్టియవసరములేదు. అట్టి వారు ఇంగ్లండునకు వచ్చుటయే కంటకముగ నుండెను. కెనియా భారతీయులకు న్యాయము గలుగుట, తెల్లరాయబారులకు గాని, బ్రిటీషు ప్రమాఖులకు గాని ఇష్టములేకుండెను. ప్రసిద్ధముగ

బ్రిటీషుపత్రికలు, భారతీయుల హక్కులకు విరోధ ముగ వ్యాఖ్యానము జేయదొడంగెను. కెనియా నిర్ణయమునకు ఇండియామంత్రి సయితము వల్లె యనుటవలన, అశలన్నియు అంతరించినవి. ఇంత దుస్థితి తటస్థించునని శాస్త్రీగారు హింపరయిరి. ఇట్టి ఫలితము గలుగునని చలువురు ముందే యూ హించి యుండిరి. శాస్త్రీగారు నిర్విణ్ణమౌదయులై యున్నట్లు, హిందూపత్రికా విశేషుని దెలుపు చున్నాడు. మితవాదు తెప్పటికయినని నిరాశులై సత్యమును దెలిసికొనుట మంచివయినను, ఇది పురాణవై రాగ్యమువలె యంతరించిన జాలను. కేవ లము అసమృతి తీర్మానముల గావించిన మాత్ర మున లాభ ముండదు. దేశమునకు తటస్థించిన మ హదానకాశముల నెన్నిటిలో, మితవాదులు జార విడచిరి. ప్రస్తుతావకాశము నయినను జారవిడవక ఫలప్రదమగు చర్యను దీసికొనుటకు వీరు బూను కొనుచో కొంతవడి మాట దక్కించుకొనగలుగుదు. కెనియా నిర్ణయమును ఇండియామంత్రియేయంగీ కరింపగ, ప్రతికారమును సలుపుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రొప్పుకొనజాలరు. రాజప్రతినిధి గారును, హెయిలీగారును, ప్రతికారచట్టమునకు ప్రతికూలముగ ముచ్చటించిరి. కెనియాపై ప్రతికార ము చేయుటకు చేతిగానిచో, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునుండి హైందవసభ్యులు రాజీనామా నీయవలయు ననియు, రిడింగ్ ప్రభువు సయితము రాజీనామా నీయవలయు ననియు, బెంగాలిపత్రిక గోరుచున్నది. శాస్త్రీ గారును కార్యనిర్వాహక సభ్యులు రాజీనామా నీయవలయు నని కోరి యుం డిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు మాత్రము అటుల గావించు రని దలచుట కేమాత్ర మవకాశము లేదు. ఆ పిమ్మట జేయదగిన దేమి? ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు నందును, నానారాష్ట్ర సంఘమునందును నియమితు లయిన హైందవప్రతినిధులు సభ్యత్వమును వదిలి వేయవలయు నని చలువురు కొరుచున్నను, వా రటుల గావించురని నోవను. అప్పుడు జేయదగిన దేమి? శాస్త్రీప్రభుత్వము, ఇతరులపై నాధారపడి లాభము లేదని ముందుగ గ్రహింపవలయును. ప్ర భుత్వసభ్యులను రాజీనామా నీయుడని కోరక ముందు, తాము శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనా మా నిచ్చి శాసనసభలో ప్రవేశింపకుండ మితవాదులను కట్టిడి జేయుచో, శాస్త్రీ గారు తమ గౌరవమును నిలుపుకొన గలుగుదురు. మితవాదులు సయితము శాసనసభలను బహిష్కరించుచో, భారతీయులకు స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధించుననుటకు సందియములేదు. మార్త్యదేశము నకు స్వరాజ్యముచ్చిన, కెనియాభారతీయుల వ్యవ హారము అశలీలగ పరిష్కరింపబడుట, నిశ్చయము.

కీర్తి కేసులగు ప్రెసిడెంటు హార్డింజిగారు

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమున కధ్యక్షులును, శాంతిప్రియులును, వాషింగ్టను సమావేశ కారకులు నగు హార్డింజిగారు మరణించి రని వినుట కెంతయు చింతించెదము. ఇటీవలనే, వీరు కెనడాకు వెడలి గంభీరోపన్యాసము గావించియుం డిరి. విల్చునుగారివలె, యూరపీయును గంగ్లదేశము లలో జోక్యము కలుగజేసికొనుట వీరికష్టములేదు. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు, అమెరికా కేశరక బోయెను. సరియగు ధర్మమును యూరపీయును వ్యవహారము లనుసరింపజూపుటచే, హార్డింజిగారం దులో ప్రవేశించుచున్నను, వెలుపలనుండియే ఈ వ్యవహారములను ప్రోద్బలపరుచుచుండెను. తుర్కీ సంతికి అమెరికా తోడ్పడెను. జర్మనుసమస్యగూర్చి అమెరికా కొన్నిసూచనల గావించెను. ముత్తము మీద ప్రపంచశాంతికి పాలుబడుచున్న వారిలో

విదేశ వార్తలు

అమెరికా అధ్యక్షుని మరణము

యూనైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వాధ్యక్షులైన హార్డింగుగారు మృతిచెందిరి.

మృతివార్తలు

కెనడాకును, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకును అన్యోన్య భావమును పెంపొందించుటగానూ, సంయుక్త రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు కెనడాకునును ఉత్తర రాష్ట్రములందును సంచార మొనర్చుటగానూ గతమాసమునందు కుదిరవలసిన బయలుదేరి వెళ్ళెను. వీరు అలాస్కానుండి "హెండర్సన్" అను నౌకయందు 25 వ తేదీ వాషింగ్టన్ కువచ్చిరి. వీరి ఆగమ నార్థము పురమంతయు సత్కర్షణగా నలంకరింపబడినది. ఆ దినమున వారచ్చట నువ్వడించుచు నుడివిన వాక్యములందు, హార్డింగుగారి జీవితచరిత్రను, జీవితాదర్శమును ప్రతిఫలించుచుండెను. "అంతర్జాతీయకాంతికి, ప్రజాభిప్రాయమే సాధనముగాని కరుణయు సాధనముగాదు." కెనడాకును, సంయుక్త రాష్ట్రములను విభేదములను తదలుకొని మైత్రితో జీవించవలెననినాడు "విశిష్టతనిమిత్రమును ముద్దతనిమిత్రమును, ఒకరి కొకరు సహాయమునకొనెను అభివృద్ధి అనర్హమునై పునఃకన్యచెడవగాక." అనినది. కెనడాకునకు వచ్చినప్పుడు అధికారులనుండి విశేష సత్కారములను కుదిరవలెనని బోధించెను కాని సార్థక పర త్యాహం కారముల చే కండ్లు ప్రియున్న విశేషాభివృద్ధి మిత్రని వాక్యములను లాభము నందజాలకపోయెను.

సంయుక్త రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు అధికార హోదాతో కెనడాకును దర్శించుట కిదియే ప్రథమము. ఇదివరకే అధ్యక్షుడును కెనడాకును పర్యటన మొనర్పలేదు. అలాస్కా రాష్ట్రము నందు పర్యటనము నుగిసినతరువాత కెనడాకును పర్యటనమొనర్చుటకు అచ్చటినుండి కాలిఫోర్నియా రాష్ట్రమున పర్యటన మొనర్చుటకును హార్డింగుగారు నిర్ణయించుకొనిరి. 27 వ తేదీ వీరు హెండర్సన్ నౌకలో ప్రయాణమొనర్చుచుండగా మిస్సు మందు దట్టముగానుండుటచే, సంయుక్త పరకరాల "జెల్లిక్" అను డిస్ట్రీకును హెండర్సన్ తోడిగొనెను.

అధ్యక్షుని బేదార్యము

అంతట "జెల్లిక్" నౌక ఇంజనులువిరిగిపోయి నీరు ప్రవహించగడంగెను. "జెల్లిక్" నందలి కనివారందఱును ముర్రీక్షితులగు నిలక నౌకలందు చేసవరకు తననాన ముందుకు పోసినారు. హార్డింగుగారు యోగమైకునకు వెళ్ళుచుండగా జనులందఱు వీరికి వ్యాధియుద్ధులయ్యెను. తుదకు వ్యమేనియా జ్వరములోనికి వెళ్ళెను. వీరి స్థితి అభివృద్ధి నొందుచుండెను ఇటీవలి రుతివార్తలు దెలిపెను. వీరివ్యాధి తప్పునని అనుకొనుచుండ భగవంతుడు మేము నొనర్చుట విచారకరము.

హార్డింగుగారి రగ్గగజ్యులని చెప్పవచ్చును. వీరి మరణమువలన, ప్రపంచమునకు తీరిని కొరత వాటిల్లగలదు. ఇటీవల హార్డింగుగారిని దీసికొనివచ్చుచున్న నౌక మిరియొక నౌకతో డికోనుటచే, సముద్రపు నీరు నౌకలో బ్రవేశించెను. పడవను నడుపువారందఱును సుఖముగ బైకిచేరువకు, హార్డింగుగారు గదిలోనుండి వెలుకలకు వచ్చుటకు సమ్మతించకపోయిరి. ఆ కారణముచే నతని యొడలికి జబ్బు చేసెను. వెంటనే జబ్బు తీరవలెయ్యెను. సుప్రసిద్ధులగు డాక్టరు లెందరు చికిత్స చేసినను, వ్యాధి నివారించక, తుదకు మరణము తప్పదయ్యెను. హార్డింగుగారి స్వార్థత్యాగమున కింతకన్నను వేరు నిదర్శనమేమి గావలయును? జీవించియుండినపుడు, ప్రజలకొర కతడంత బాటుపడెనో జీవితాంతమున గూడ అట్టి భక్తమునే నెరవేర్చెను. అట్టి సత్పురుషుని జన్మ ఉత్తమ జన్మ. అతని జీవితముభక్త్యము.

నష్టపరిహారముల తగవు

ప్రాంత్ బ్రిటిషు సంబంధములు

"మైత్రి చెడునేమో?"

లండన్ ఆగష్టు 1. రాత్రి 9-25. మైత్రిపత్రికా విలేజిరి ప్యాంకునుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—జర్మనులు సాత్విక నిరోధమును మానితీరవలెనని మంచి బెదిరింపులు ఏకాభిప్రాయమై అచంచలముగ నన్నారని తెలియచున్నది. పరాకులమును బ్రిటిషువారిని ఇటీవల జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లన్నిటిని ప్రకటించునని మానించబడినది. ఇది ఆందోళనమున కలుగజేయుచున్నది. బ్రిటిషువారట్లు ప్రకటించినచో బ్రిటిషువారు పరాకులు తమ కేమియు భయము లేవనచున్నారని. కాని మిత్రమండలి తమ భిన్నాభిప్రాయములను ప్రకటించిన అయ్యది జర్మనులకును మరింత బలముగనుండును. వారి మరింత పోర్స్వహము నొనగినవార మగుదురు. ఈయనవారలన్నిటిని ప్రకటించుటకు ముందు పరాకుల యనమతితోబాటు ఆరసరముగాదా యని ఆలోచించ వలెయున్నది. ఈ ప్రకారము ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లన్నిటిని ప్రకటించుటలో బ్రిటిషువారి యుద్దేశ్యము పరాకులతో సంబంధమున దలంకొనకుండునని గావలెను లేదా పరాకులకు ఒత్తిపని కలుగజేయుటకుండున గావలెను. బ్రిటిషువారి సంగతు లన్నిటిని ప్రకటించిన ఉభయములను మైత్రి చెడినదనే యర్థము చేసికొనవలెను.

లండన్, ఆగష్టు 1 రాత్రి 11. మిత్రమండలి ఆందోళనను సమర్థి జర్మనులేఖకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెననది. ఆ తేదీనందను. బ్రిటను తనంతటాను స్వతంత్రముగ జర్మనీకి ప్రత్యుత్తరము బంపదలచుకొన్నచో మనవిధానముతో పరాకులు అంగీరించుటలు అనుమతించుటకు ప్రయత్నియులు జరుగును. పరాకులు బ్రిటిషువారికి వ్రాసిన కత్తులు పరాకుల సమ్మతిలేనదే ప్రకటించబడ వలెనున్నారని డియలీమెయిలుకత్తిక వ్రాయుచున్నది.

లండన్ ఆగష్టు 1. నష్టపరిహారముల గూర్చి మంచి బెదిరింపులన్ని ప్రత్యుత్తరమును మంత్రికర్మమువారు ముద్రపరచియున్నాడు. సమాజేకమై ఆలోచించిరి. ఇదివరకు రహస్యముగ నే యున్నది. బార్లిసుగారు తేపు కామస్సునభిలా తెలియజేయవరకు ఏమియు బయల్పడదు. నాడునిందుచున్న జరుగును. ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించినంతవరకు పరాకులు తమవిధానము కొంచెముగూడ అనుకూలముగ మార్పుకొనకుండు తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వము మిత్రమండలి ఆందోళన గలిసి ప్రత్యుత్తరము ఇచ్చు అవకాశము కనుపించలేదు.

ప్యాంకులో చిత్తర్యము

ప్యాంకు ఆగష్టు 1:—మంచి బెదిరింపు ప్రత్యుత్తరములు లండన్లో నికత్యానము గలూజేసెనని తెలిసి పరిమి పట్టుములో ఆశ్చర్యము, విచారము కలిగెను. బ్రిటిషువారి లేఖను గూర్చి పరాకులు అంతయు రహస్యముగ నుంచిరి. బ్రిటిషువారు మాత్రము పరాకుల లేఖ విషయమై రహస్యముగ నుంచునటలేదు. అంగ్లో మెంచికత్తరప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించుటకు పరాకుల సమ్మతిని అనుగలేదు. ఇప్పుడది ప్రకటించబడిన జర్మనులకే లాభము. రాయబారములను ముగించు ఉద్దేశ్యమున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయును.

ఎ పు డు?

జర్మనుల లేఖ కీడులనైన ప్రత్యుత్తరమును గూర్చి మంచి బెదిరింపుల సంభావన విషయమై కర్ణాపరపు, బార్లిసుగారు ఏమి జెప్పెదనో యనియు ఎపుడెపుడని కనిపెట్టుకొని యున్నాడు. అంతవరకు మిత్రమండలి జరుగుచున్న ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల గుంభనముగ నుంచబడును.

జర్మనీ పరిస్థితులు

క్యాన్ ప్రభుత్వమునకు భయములేదు
లండన్ జూలై 1. రాత్రి 11. మైత్రి పత్రికా విలేజిరి తెలిసి నుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు.
ప్రభుత్వము వారు ఆహారపదార్థములను భద్రపరచుటకు ప్రయత్నించెదమని వాగానమొనర్చుటచే తరిగియు చల్లబడినది.
అర్థికయంత్రని తీసివేయుట నిశ్చయమైనను క్యాన్ ప్రభుత్వము మార్పుదలకలగదు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వము గెలిచేయ రలంపులేదు.

ఎస్సేన్ కార్మికుల కోర్కెలు

లండన్, 16 ఆగష్టు 1. రాత్రి 11. కోజు 1 కి 8 Xంటలు చొప్పున కనిపెట్టబడినాయి ఆ ప్రకారము వేతనము లీయవలెనని ఎస్సేన్ కార్మికులు గోరుచున్నారని. ఇందులో నాలుగు Xంటల వరకే పనిచేయుదురు. కనిపెట్టవల కందరకును ఇట్లు చేసిన పనిగలవలెనున్నాడు.

కొలోను అచ్చుపనివారి సమ్మె

వారమునకు 8000 000 మార్కుల నిచ్చివారినిపనిచేయవలెనని కొలోను అచ్చు పనివారి సమ్మె ట్టింగియు మొన్నటి తేదీనారావృత్తిక లేవియు ప్రకటించబడలేదయి వ్యాంకునోట్లను అచ్చునేయుట మానిరియు మైత్రిపత్రికా విలేజిరి కోలోనునుండి తెలుపుచున్నాడు.

విదేశ మార్కెటు

ఇటలీ నాణెములు తెలపడిపోయింది. జర్మను మార్కులు ఇప్పుడు పాను 1 కి 48, 00,000 సమానము.

కెన్యా తీర్మానము

భారతీయులకొరత

సర్ ఆల్బాన్ బేగుగారి యభిప్రాయము
లండన్, ఆగష్టు 1:—రాత్రి 9-20. మైత్రి పత్రిక
అలీగార్ లిట్లు మైత్రిపత్రికకు వ్రాయుచున్నాడు:—
సర్ భామన్ బెక్స్టన్ కెన్యాభారతీయుల కొరతలలో చుట్టూనియును గుర్తించలేక పోయిరి. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకును భారతీయుల నియోజక స్వార్థిత్వమునకును సంబంధములేదు.

భారతీయులకు నియోజకాధికారము చాలదు. స్వల్ప గుంభానలగు యూనియనులు కెనియా ప్రజల పరిస్థితులను నిర్ణయించుట కెనియాభారతీయుల కొరతయు న్యూజిక్ నున్నది. భారతీయులకంటె యూనియనుల సంఖ్య తక్కువ, అట్టితరీ వారికి తక్కువ ప్రాతినిధ్యము-భారతీయులకంటె నిపుడు భారతీయులకు కళంకదాయకము. కావనభావ భారతీయులకు ఎన్నుక ప్రాతినిధ్యము నిచ్చినంతమాత్రాన ప్రయోజనము లేదు. ఆయోజకాధికారము లాభకరముగ నుండవలయును. వీరభూములను కేంద్రములుకే ప్రత్యేకించుట భారతీయులకు ఇంకొకవత్తు. భారతీయులను ప్రత్యేకించుటలో నుంచుటకు అంగీరించలేక నుటకంటె నీరు తునునుటకంటె.

నెయిరోబీ, యుబాబా, కిస్సి భారతీయులు కెన్యా తీర్మానమును తీర్మానముగ అంగీరించెను యామత్తులని కెన్యా ఇండియా రా యబాతులకు తెలియజేసిరి. యూనియనులతో బాటు తమకు గూడతమ ప్రతిపత్తిని, సమాన హక్కుల నీయవలెనని సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి నడిగిరి. గొప్ప ఆకాభంగము భయము భారతీయులకు గల్గినదని.

లండన్లో నన్ను భారత రాజుబారులు కెన్యా తీర్మానమును గూర్చి సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము బాగు లేదనియు కెన్యా సమస్య సంతను పునరాలోచన చేసి ఏర్పాటు గానింపవలె నని ప్రభావామాత్యునికి తెలియజేసిరి.

ఐరిషు ఆందోళన పరులు

వారిని కనిపెట్టుటకు కొత్త పట్టుము
లండన్, ఆగష్టు 2.—విర్లాండులో ఇప్పుడు సాయుధ విప్లవ పరిస్థితులు లేవు గాన వేల కొలది బండిలను మైరిటెస్సాధీయులలో చెరిసాయించుచు ఉపనరము లేవని ప్రీక్లెటు క్లీఫ్ లోరువారు తీర్మానించిరి దాని ననుసరించి ఆందోళనకారులను నేరభావము లేక ఆరమ్మ చేసి ఆరుగుల వరకు బండిలకు సంబంధము కాన్యనిర్వాహకవర్తమువారి కధికార మొనగుచు ప్రీక్లెటు పార్లమెంటు వారొక బిల్లును అమలులో జెల్లిరి.

మంచి రహస్యపు తంతిగలను పాడుకేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని ఇద్దరు జర్మనులకు యాజ్ఞీకము పశా నులు కలుగించిరి.

కోలోనులో రి జర్మనులు తమదగ్గర డ్రైస్ మెంటు-ఫిరంగి ముందు బెట్టుకొనిరి బ్రిటిషువారు అరెస్టుచేసిరి.

సామాజ్యము - దొమినియనులు

పార్లమెంటులో స్థానము

బ్రిటిషు పార్లమెంటులో దొమినియనుల గూడ పార్లమెంటు స్థానము కేర్పరచి యని ప్రభుత్వ పథకము ప్రతిపత్తి ప్రభుత్వ ఆడిగను. అట్లు చేయుట రాష్ట్ర సభ్యులము కాదని లాంగు ప్రభుత్వ తెలియజేసెను.

ఇదరలు పార్లమెంటును గూర్చి 1917 సంవత్సరపు సామాజ్యసభలో పూర్తిగా చర్చించి దానివలన దొమినియనుల హక్కులకు భంగము కలుగునని, స్వల్పము, హ్యూజెస్ మన్న గువా రివిధానము సంగీకరించ లేకరి. దానివలన ప్రమాద ముండునని నూచించిరి. దొమినియనులతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను సరకులు జరుపుటకును, వారి- దొమినియనుల సలహాను- గ్రా- 'నుటను గూర్చియు సామాజ్య సభయందు చర్చించబడునని డి.కె. ప్రెస్ ప్రభుత్వ అభిప్రాయమిచ్చిరి.

ఆస్ట్రేలియా సంరక్షణము

ఆస్ట్రేలియా విజ్ఞానములలో పాల్గొనవలె నని బూనిగుగాను సమర్థించిరి. ఇదిగూ లన్నిటిని పూర్తిగా పరిశీలించి మరీసామ్యసంరక్షణ విధానమును అలాచింత వలయును. ఇకరదొమినియనుల సహాయము ఆస్ట్రేలియాకు సహాయముగను: ద వలెను. రూరులో పర నును ఇంకొక ఆస్ట్రేలియాలోను కలగ జేయరాదగరి. ఆస్ట్రేలియావారు గ్రేటుబ్రిటను విధానమునే అ గీకరింపవలెను. ఇతియలు ఇట్టి ఆర్థికవిధానము నవలంబించవలె నని ఆస్ట్రేలియావారు చెప్పెను. అదనపు ఆస్ట్రేలియా కర్షకులకు బ్రిటిషు మార్కెటులో అవకాశము లేవన్న ఇరవేకేసులతో కృతకారణము జేసెద మనిరి.

ఆంగ్లో రషియన్ వర్తకము

రాకో విస్కీగారి నియమనము

బ్రిటిషువారి యాక్షేపణ

లండనులో రషియా వర్తకసంఘాధ్యక్షునిగ రాకోవిస్కీ- గారిని నియమించుట బ్రిటిషువారిచే యాక్షేపించబడినది. కామ జన్మసభలో ఈవిషయమై ఆక్షేపించిరి. మిత్రమండలి కృతిలేక ముగ యధ్యక్షులయమున ప్రచారము కల్పించి వరానులు ఈత నిని ప్రాంసుకుండి వెడలగొట్టెను కారణముజూపి ఆక్షేపించిరి. టైటు ఉక్రేనవాక్యకు ఈతడే కారణమనిరి.

ఈవిషయమై విచారణ జేసెదమనియు ఆరసరమగుచో మరల అలాచించెదమనియు ఈవిషయము లోటుదొల తమకు తెలియలేదని మక్కి జుగారు బదులిచ్చిరి.

అమెరికన్ జర్నల్ వర్తకము

వర్తకపుటాంబడి?

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 1:—యూనైటెడ్ స్టేట్సువారు జర్నలితో వర్తకపుటాంబడికను లాభకరముగ జేసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. డి.కె.లందు మరికరడేకేసులతో గూడ ఏర్పాటులను జేసికొనెదరు.

అమెరికా అధ్యక్షుడవనికి పోర్టుగాను ప్రయత్నించుట లేదని తెలియుచున్నది.

కార్మిక సమస్య

ఇంగ్లాండులో పనిలేని కార్మికులకు కొంతవరకు పోస్టో- కార్యాలయమువారు 500000 పౌనులను దూర క్రమబంధములను చేయుటకు నియమపరచెదరు.

స్థానికాధికారులు ప్రాంతాధికారులతో, గాలి, విద్యుచ్ఛక్తి వనుల ఏర్పాటుచేయుటకు వీలగును మొత్తము 800000 మందికి పని కలుగును లా సేవ పరిష్కారముతో బాటు పరిశ్రమలు మరల బృంధించును. మొత్తముమీద యూరపు ఆర్థిక పారిశ్రామిక దుస్థితులపై పనిలేని కార్మికుల సమస్య ఆధారపడి ఉండునని కామన్సుసభలో బాగ్లో గారు తెలియజేసిరి.

లేవులో స్థలముగని సౌకల్య ప్రయోజనములను దింప రాదని ఆమెరికా లింకఆధికారులు తెలుపుచున్నారు.

సానిక వార్తలు

దేశీయ ప్రార్థనసమాజము:—రేపు ఆగస్టునెల మొదటి కనివారము) ఉదయము 8-30 గం|| చాకలపేటలో వావిళ్లవారి ముద్రాక్షరశాలయందు ప్రార్థన జరుగును.

శ్రీ సీతారామాంబ నేయ నాటక సమాజము-ఏలూరు:— రేపు (4వ తేదీ కనివారమురాత్రి) 9. 30 గంటలకు రామాయణమునుగా యాసభవారు మరల సావిత్రి నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

సంగీతసభ-గోల్కొండ:—గొన్ని అనికార్యము లగు కారణములవలన యీ నెల 5 వ తేదీ ఆదివారమునాడు గోల్కొండలో చెంబయి వైద్యశాఖభాగముల గానసభ జరుగదు. మరల ఎపుడు జరుగునదియు త్వరలోనే ప్రకటింపబడునని తిరు కళిక్కింటి సంగీతసభ కార్యదర్శి ని. శుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు మాను వ్రాసిరి.

మోటారు ప్రమాదము:— నిన్న పాల్వంచము రాయపేట వెళ్ళి రాలేజిద్ద, ప్యారింగెస్ మోటారుకారు కట్ట లబండి నిద్దరు యాద్యుకొని వచ్చుచుండ డిగొనెను. ఇందువలన బండికిని, కారుకును నష్టముగల్గెను. బండినిచ్చువా డ్దరిలో నొకరికి గాయముకలిగి రాయపేట ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోబడినది. పోలీసువా రిదివిషయమై విచారించుచున్నారు.

ఇరిగేషన్ అడ్వైజరీబోర్డు:— 1921 సెప్టెంబరులో గా|| రెవిన్యూసభ్యుడు కాకినాడకు వెళ్ళినపుడు గోదావరి జిల్లాసంఘము రాయచోరును వెదలి ఆ జిల్లాకు ఇరిగేషన్ బోర్డుకాకలేనని కోరి. దానిపైని ప్రభుత్వమువారు విచారించి కృష్ణాగోదావరి కాకేరెడ్డెలవల విదుగురు కృష్ణులకు అడ్వైజరీ బోర్డులను నియమించిరి. గోదావరిజిల్లాబోర్డునందు డి|| బి|| కే. నూర్యవారాయణమూర్తి వాయుడుగారును, కాకినాడ సి. శేష గిరిరావు కంతులుగారును, (కోటిపల్లి) డొమ్మటి వెంకటరెడ్డి గారును, (బొవనపూరు, అమలాపురం తాలూకా) డి|| బి|| మో|| రామచంద్రరావుగారును (ఏలూరు) సి. హెచ్. శివరామరాజు గారును, (ఎండగండి, భీమవరం తాలూకా) కృష్ణులకు నందురు. కృష్ణా డెల్టాబోర్డునకు జే. డి. సామ్యులుగారును (బందరు) మద్దిరాల శుబ్బారావుగారును (వైకలూరు) యం. గోపాలకృష్ణ య్యగారును, (కంఠిపాడు, రెవెనూరు తాలూకా) జంపాల వెంకట శుబ్బారాయుడు చాదరిగారును, (దుగ్గిరాల, తెనాలి తాలూకా) బాగల్లమాడి మప్పస్వామి చాదరి గారును (కారంజేడు, చాటల తాలూకా) సభ్యులకు నందురు. (ప్రభుత్వప్రకటనము)

హైకోర్టు వార్తలు

[గౌ. ప్రధాన న్యాయమూర్తి]

ప్రభుత్వమునకు మదరాసు ఎలిక్ట్రిక్ సప్లయ కార్పొరేషనునకును జుర్రో అనువులిలాని ప్రాకరకపు కంపెనీలకు సప్లయచేయు ఎలక్ట్రి సిటీ విషయమై వివాదము తటస్థించెను. వివాదమును కంట్రాక్టునుబట్టి పరిష్కరించుటకై ఒక మధ్యరక్షిని నియోజించుటకై గౌ. ప్రధానన్యాయమూర్తి కోర్టునందు దరఖాస్తు పెట్టుబడినది. గౌ. ప్ర. న్యాయమూర్తి ఇరువత్తులవారడము విని ఎం. ఎన్. ఎం. రైల్వే యుద్వోగియగు పెండర్లాస్టు గారిని మధ్యరక్షిగా నియోజించిరి.

గౌ. ప్ర. న్యాయమూర్తి, గౌ. న్యాయమూర్తి రామేశ్వరగార్లు ఈజిజము ఎన్. కృష్ణస్వామిగారు, ఎన్. వెంకటయోగానందగారు అనువారల నిజపురిని హైకోర్టు వక్లేనుగ జేర్చుకొనిరి.

* * * *

సెషన్సు: రాగల రిక తేదీ సోమవారమునాడు హైకోర్టునందు సెషన్సుకేసులు ప్రారంభమగును గౌ. ప్ర న్యాయమూర్తిగారు సెషన్సుకేసులకు విచారణ చేయుదురు. మొత్తము మీద 10 సెషన్సు కేసులు గలవు.

క్రొత్తనాటకము

కాకి విజయమ్ చరిత్రాత్మక నాటకము వెల0-10-0 గ్రంథకర్త. సువర్ణ రామమూర్తి. C/o పి. వి. రమణయ్య & సోన్, గుంటూరు. వర్తకులకు మంచి మిషనులుబడును.

రంప సీతూరి

పితూరీదారులు మరల విప్లూభించుచున్నారు

జులై నెల 28 వ తేదీన పేనవనే అనగా ఉదయము 5 గంటలకే జగ్గిర జా నాయకత్వముక్రింద 80 మంది పితూరీదారు లాకస్మికముగ కులవాడుభూటు రోడ్డుద్ద వేయబడిన పాకల కిగ్గిర ప్రత్యక్షమైరి. అచటనున్న రోడ్డుమేస్త్రీలచాల దెబ్బలు కొట్టి అటనుండి వెడలిపోయిరి. సర్పెట్టుకానకు 9 మైళ్లదూరముననున్న దొనూరుపేటను కిగ్గిరముటకే వారటకు బయలుజేరిరి. ఆ ప పేట కింక ను ఆ యె ర్దా యముండుటకే నతని అదృష్టమువలన చారిలో విను ఆహారవద్దము లబండ్లు చారికి అడ్డువచ్చినవి. చింతపల్లి పోలీసుకుశామును అపదార్థముల నా యైనుబండ్లలోను తీసికొని పోవుచుండిరి. పితూరీదారు లాబండ్లను వశపరుచుకొని ఆబండ్లతో వచ్చిన కావలివారిని బంధించి వారిని వదార్థములను తీసికొనిపోయిరి. ఈ సందడిలో పేటను సాత్యచేయవలెనను ఉద్దేశ్యమును పితూరీదారులు నాటికే మానుకొనిరి.

ఈ సంగతి సర్పెట్టుము తెలియగానే కృష్ణజేవిపేట నుండి లారీలలో పోలీసుదళములను కావించి దొనూరుపంపిరి. పోలీసువా రాప్రదేశమునంతను గాలించినను పితూరీదారులవాడ ఏమియును కనబడలేదని తెలిసెనని ఒకవిలేజరి వ్రాసెను. (స్వరాజ్య)

సామాజ్యసమావేశము

చర్చ సీయాంశములు

సిడ్నీ ఆగస్టు 2:—1928 సం|| సామాజ్య సమావేశమునుగురించి బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి ఈక్రిందప్రకటన నొసర్చెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి:—

1921 సం||ర సమావేశమునందుకలెనే ఈసమావేశమునందు గూడ, ప్రభుత్వసమావేశమున ముఖ్యవిషయములందు సామాజ్య విధానమునుగురించి నివేదింపబడును. తరువాత కరసమావేశము నుండి ఇప్పటివరకును గలిగి విజేతవ్యవహారములు సింహావళా కన మొనర్పబడును. తరువాత ప్రస్తుతసమస్యలను గురించినయు భావివిధానమును గురించినయు చర్చించబడును. తరువాత సామాజ్యముయొక్క నాకా, నైతిక, వైమానిక రక్షణమును గురించి చర్చించబడును. వాషింగ్టను విశంబడిక వలన నాకాపరి సేతులందు గలిగిన మార్పులను, నాకాపరిసేతులను, చర్చించబడును. సామాజ్య రక్షణమునం దన్ని విభాగము లందును అందరును సహకారముతో పనిజేయుట కేర్పాటు లొనర్పవలెనను ఆర్థిక సమావేశమువారు తెలుపు సామాజ్యవాయవార్తలయ ననుపాయముల గురించినయు, ముఖ్యములగు నితర ఆర్థిక విషయముల గురించినయు గూడ చర్చించబడును. విజేతయులతో వివాదముల నొసర్చుకొనుటను గురించినయు, ఇతరుల హేతులు గా జేర్చుకొనుట ఇట్టి మరీకొన్ని విషయముల గురించినయు చర్చించుటకు ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి.

సంయుక్తపరగణాల గవర్నరు

భాగల్పూరు ఆగస్టు 2:—గౌ. హైకోర్టుగారికి నమన నిచ్చుటకు విచ్చేసిరి. జిల్లాబోర్డు, మునిపాలిటీ, భూస్వాముల సంఘములు విసతివలెను అర్పించెను. గవర్నరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు స్థానిక సమస్యల చర్చించెను.

కాబూలునందలి పరాక్రమరాజుబారి వైక కాన్యకర్షిని గూడ నియమించుటకు పరాక్రమప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి కొలదిదినములలోనే ఈ ఆధికారి నియమింపబడునని వయోనీర ప్పలిక తెలుపుచున్నది.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

తిరువేండేము ఆగ 2:—కాసనసభ యాదినమన తిరిగి సమావేశ మయ్యెను. ఎక్సెస్, పోరంబోకుల గురించి ప్రశ్న లడు గలవి. ఆయనయ్య వక్లేకై చర్చించెను. సభ్యులు పరస్పరసింపుడు పెద్దయ్యద్యోగముల కిగ్గిరవలసినదనియు, నూతనపన్నుల పాధ్యునియు ప్లాంట్లను ప్రభుత్వమువారును గావించుకొనిన యొడంబడికను మార్చవలెననియు, భారతదేశమునందలి నాకాలయములందు న్యాయారమునుగూర్చి గావించుకొనబడిన కన్వెన్షను ను పునర్వ్యవస్థ మొనర్పవలెననియు గౌ. ప్రభుత్వము తీరపు సదివాన ప్రకరించిచెను. చర్చికిగి రేపు జరుగును.

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘస్థాయిసంఘసభలు

నిన్నను కార్యసంఘసభ విశాఖపట్టణమున జరిగినది
దేశపాండి, రాజగోపాలాచారి, జార్జి జోసెఫ్ గార్లు
మున్న సనాయకులు వచ్చిరి

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

విశాఖపట్టణమున స్థాయిసంఘసభను జరుపుటకు ఏర్పాటు చేయుటలో అచటివాసులు కార్యనిర్వహణ చేయుచుండెను. సభ జరుగునా లేదా అను విషయమున కేటి (3 వ తేదీ) జరిగిన సభలో యాభిప్రాయములు బాధించుచునే యుండెను. దాని గానను వారిపక్షమువారును సభకు వచ్చెదరను లేదని వార్త మొదట వచ్చినది. సభను జరుపుట నిష్ఫలమని దానిగాని నిశ్చయించిరను వార్త మరల వచ్చినదే తెలిసినది. సభను జరుపవలెనని మొదట లేఖ (వాసి న బో ము) బెన్టీ గార్లు మున్న సనాయకుల రాష్ట్రీయులు తాము కోరిన కార్యము కలకత్తాలోగాని అలహాబాద్లోగాని సభను జరుపలేదను కారణమున సభను జరపనవలయు లేదని కంటివార్త నంది. అందువలన చాల ఆకాంక్షయు కలిగినది.

ప్రముఖుల రాక

జేతభక్త కొండ వేంకటేశ్వర్య కంఠులు గారును, ఆంధ్రరత్న యగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారును నిన్న (25 తేదీ) ఉదయము పొసెంజరు బండిలో కచ్చి. వాల్తేరు రైలుస్టేషను కడ వారికి ఘనమగు స్వాగత మొసగబడెను. నిన్న చెన్నైలో కలకత్తా మెయిలు బండ్లలో శ్రీయత రాజగోపాలాచారి, జేత పాండి, జార్జి జోసెఫ్, అనగ్రవాసారాయణసింగగార్లు వచ్చిరి.

కార్యసంఘసభ

నిన్న సాయంత్రము 4-30 కు శ్రీయత సుందరరావు గారి గృహమున కార్యసంఘసభ ప్రారంభమై రాత్రి 7 గంటల వరకును జరిగినది. కన్యాకమగ్యము గూర్చియు వారదయలు వాగు గారి తీర్మానమును గూర్చియు చర్చ జరిగియు తెలిసినది. ఆంధ్రుల 26 కేటగిరి జేతయు లండనును వారలు జరపలేనని తీర్మానము కార్యసంఘసభలో వామోదిపడడే నని తెలిసినది.

హిందీ ప్రచారము

సూచనలు

(1) కర్నూలులోనే మద్రాసు నందు సెంట్రల్ హిందీ ట్రయినింగు స్కూలు తెరువబడినది. దానియందు ఆంధ్రతమిళ, కేరళ మొదలగు కేంద్రములనుండి విద్యార్థులు పిలిపించబడి యుంచు బడుదురు. కొన్ని యింట్లనుండి వచ్చిన కార్యాలయమునుండి అవజ్ఞను పొంది బెజవాడయందున్న హిందీ ట్రయినింగు స్కూలు జూలై 31 నుండి మూసివేయబడినది. శ్రీయత రత్నగోపాల కర్మగారు మద్రాసు పిలిపించబడిరి. ఇక్కడ యిదివరకే వచ్చిన విద్యార్థులకు కార్యాలయమున్ను ఉద్యోగములద్వారా వారి యావశ్యకతలు పూర్తియగు సరికరకు పేరు యియ్యబడును.

(2) కార్యాలయమునకు కచ్చి ఉత్తరములమీద యొక కృత్తి పేరు వ్రాయ నవసరము లేదు. ఇందు చేత క్రతుర్తరములు యిచ్చుటయందు అలగ్యమగుచున్నది. కొన్ని ఉత్తరములు చేరుటకూడలేదు. చిరునామా "మేనేజరు, ఆంధ్ర హిందీ ప్రచార కార్యాలయము, బెజవాడ" అని వ్రాయవలయును.

(3) కాకినాడయందు బడుగున్న జేతపాండి సభా సమయమున అఖిల భారతవర్షియ హిందీ సాహిత్య సమ్మేళనము నుడ ఆహ్వానింపబడినది. ఇది కాకినాడకును ఆంధ్రజేతను సంతకును చాల గౌరవకరమైన సంగతి. హిందీ ప్రేమియులు దీని కోసము తిరిగియేర్పాటులు చేయగలందుకయి మా ప్రార్థన. జేత పాండితోపాటు ప్రతిపట్టణము నుండియు గాగ్గిరునుండియు యిద్దలు ముగ్గురు హిందీ ప్రేమియులు యీ సభకు కూడ వచ్చెదరని యాశించుచున్నాము. సమ్మేళనమునకు వచ్చిడివారల స్వాగతము కోరెదము. ఆంధ్రజేతనుండి హిందీ ప్రేమియులు ఆహ్వానింపబడి యిచ్చుట యేర్పాటు గాద!

రాంధిరోసే,

ఆంధ్రహిందీ ప్రచార కార్యాలయము, బెజవాడ.

బహిరంగ సభ

నిన్న సాయంత్రము పురమండలమున బహిరంగ సభ జరిగినది. వాడుకు లండనును వచ్చిరి. ఆ సభకు 15 వేల మందివచ్చిరి. మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీనివాస రావు గారి సభ కార్యక్రమ కమిటీని ఆంధ్రరత్న మునగనించుటకు లేవగా నే వార్త ధ్వనులు చెలగను. ఆంధ్రజేత 5 నిమిషములలో చందాములమున 172 రూపాయలను పోగుజేసి ఆంధ్రరత్న ముకు సమర్పించిరి. "ప్రాణములను గోల్పోయినవచ్చి నకు గూడ మరము ఆసహించుకొన్నామున కలలగుడదు" అని ఆంధ్రరత్న ము నుడివెను. పిమ్మట శ్రీమత్ రాజగోపాలాచారి గారు రుజువునించిరి. "ఆంధ్రులకు కష్టపర్యవేషము అయి అసమానవిభాగిని బడసిరి. మా లావా ముచ్చు వారి గారి ని ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందే ఆరెట్టుచేసిరి. అట్టి మా లావాగారిని ఆంధ్రరాష్ట్రమున జరుగు జేతపాండి సభసభకు ఆధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనుట చాల ప్రశంసనీయును. ఆంధ్ర గృహస్థు లండనును కచ్చి యిందల్లో రాట్టులమై నూలు వడికించుచున్నావో మా లావాగారి కర్తవ్యధికును నానందముకలుగును. భగవదగ్రహములను కార్యములయ్యె మన కనుకూలముగా నే జరుగుచున్నది. మనజేతనుండి రాజకీయకక్షలవారందరను కలసి కనివేయక కష్టపట్టి కనిగ్రులును భగవతుడే కలగజేయుచున్నాడు. విడిచివేయవలెననుచు రాజగోపాలాచారి గారు రై. వ. ఎస్. శ్రీనివాసకాశ్రి గారు గూడ యింతయు ప్రభుత్వ కార్య నిర్వాహక కర్మములకు భారతీయు లందరును రాజీనామాలు నియ్యవలెనని హెచ్చరించిరి. సామాజ్య ప్రదర్శనమును బహిరంగ రి. వ. వ. తెలిపిరి. ఇంతకంటె అద్భుత మింకెమియును లేదు. టిటులకలన మన కెన్నటికిని కర్మరాజ్యము రాదనియు త్యాగము చేసి కష్టములను జంతుడ జేత సేరి నొసరించివో కర్మరాజ్యము కడ శివుడుగ లభించుననియు విషయములను మనము గ్రహించగలముచున్నా మని ఆచార్యులు గారు నుడివెరి. (తేలివార్త)

నరసాపురం

(స్వీయ విలేఖరి)

అన్న దాన సమాజం

ఆంధ్ర 2:—నిన్నటి సాయంత్రము ముగ్గు గామపు లో కమాన్వెల్త్ మహాభారతము పేరిట సెంట్రల్ బడ్డె అన్నదానపు సమాజమువారు రెండవ వార్షికోత్సవమును జయప్రథముగా జరిపిరి. అందుకు అధ్యక్షులు పూజనీయులైన శ్రీ సాలూరి రామారావుగారు మాగలు కడ్డిగారు తోసమాజము వారు అంతర్వేది పుణ్యక్షేత్రములో నేగాక నవరాత్రులు జరుపునమాయములందు వీలైనయెడల కేటి సెల కోసారియున్న అన్నదానము చేయడ మేగాక వీరి ముద్దేములలో సాంఘిక సేవ మొదలగునవికూడా యున్నవి. వారి నుండరకు అచ్చు రిపోర్టులుబట్టి క్రిందటి సంవత్సరము అంతర్వేది సంవత్సరము 1081 బ్రాహ్మణులకున్న 8698 కూడులకున్న 1211 మూలమడిగలకున్న అన్నదానము చేసినట్లు ఉన్నది. పూజనీయులైన మాగలు కడ్డిగారు సెలవిచ్చినట్లు ఇట్టి వర్ణవిచిత్రణలే చేయు అన్నదానము కడు భాగునీ యము. ఇంకా రామారావుగారు సంఘమును అభివృద్ధి చేయు మాచనముగూడా వారి అంత్యోక్తవ్యాసములో చక్కగా చెప్పిరి

ఒక తమామా

నైక చెప్పబడిన ఉత్సవములోనే లైలకోస్తూత పాత కాలలో తెనుగుపండితులైన బ్రహ్మశ్రీ దర్శా జగన్నాథకాశ్రి గారు దేశవాసములు సోపకమహాదానమును గూర్చి ఉత్సవ సమయ అన్నదానము వాటిలో చెప్పబడినట్లుకే అన్నదానములకన్న ఉత్కృష్టమని కాశ్రిగారు సంబంధమయిన రుజువు చేయుచు సమంజసముగా తెప్పిరి.

విలియము చర్చి విచారణ

రైల్వే అధికారి చాలకుల హక్కులు

మోస మొనర్చుట

కలకత్తా, 2:— రాష్ట్ర విలియము చర్చిచేతను ఈదినమున రాజ్య ప్రధాన మంత్రియే యెడట ప్రవేశపెట్టబడెను. మోసము: నర్మియు, లండనును పుచ్చుకొనియు చాల లక్షలరూపు: నవసారిచెసి ఈదినరైల్వే అధికారి మొనర్చబడెను. ఒక క్లక్కుటి ఒక లక్షరూపుల చొప్పున వాల్మినిమినుమిద ముద్దాయి చరలిపెట్టబడెను. కేసు 14 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

ఈత దీనివరకు ఇండియన్ రైల్వే బోర్డునందు మొరింగు ఇంజనీయరుగానుండి మైమానముల నొసరెను. ఈత దీనిగ్గునుకు తు వెల్లిపోగా, లండనునుకు వాక్కికోర్టువారు విచారించి ఈ తిని మేమానమున భారతీయాధికారులకు తరవరదిరి. భారత్ రైల్వేలకు కోలకంట్టాట్టుల నొసగుటలో నితడు మోసమొనర్చునని వాక్కికోర్టు విచారణలో తెలుపబడెను.

భీమాకంపెనీలను మోస మొనర్చు

కరాచీ, ఆంధ్ర 2:—భీమాకంపెనీలను మోసమొనర్చుటకు తుట్టలూరినను నేరముక్రింద, అడిమలలు జ్యూడిషియలు కమిషనరుచే పిప్పి మోసమున 1, 2, 3 సం. కరులు కలిగి విధింపబడిన కేసులకారి, అలియ, రాంజీభాయిగార్లు ఆప్పిలు చేయుగా కెన్నెడి (జ్యూ. కె.) కేసుడు (అ. జ్యూ. కె.) గార్ల యెడటకు విచారణకు వచ్చెను. విచారణ న మయమున అడిమలలు జూడిషియలు కమిషనరు తన క్రిత మాఖి ప్రాయమును జూరీకి బెజుపు నుడేకముతో ముద్దాయిని క్రాముకరిమ్ మొనర్చెననియు ముద్దాయి తరపున వాకన స. దర్శమున కేసుడే అడ్డము వచ్చి క్లక్కులను వేసెననియు అంతియ 11 ని కేసుభంగమును బెజుపుట్టు జేయలేదనియు, జ్యూడికి నిజమెడటకుండు వ్యాచుమూర్తి నిరాధారములను ముద్దాయిల ప్రాయములను అనుచనముల నుడివెననియు, సంతి ప్రతీతి కని కేసుకమును కడెననియు ఆప్పిలబడ్డ పక్షమున వాదించబడెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

బొంబాయిరాష్ట్ర ప్రాప్తజేతరులు

యూనియన్ మృత్యుము.

పూనా ఆంధ్ర 2:— బొంబయి కాసన సభయందు 2) మంది సభ్యులు, ఇదీరమములతో గలసి, రాబోవు ఎన్నికల కొరకుగాను బ్యాప్టాజేతర యూనియన్లు పక్షమును పేరనొక రాజకీయకక్షమును ఏర్పరుచుచు నిట్లు ప్రకటించిరి:—

చాల కాలమువరకు, బ్రాహ్మజేతరులు తమరాజకీయ సిద్ధిని తామే సాధించుకొని కాపాడుకొనవలసి యుండునని మా యభిప్రాయము. అందుకు (1) సంవత్సరములకు కులభేదములను వీడి బ్రాహ్మజ్యమునంద సభిలపించుచు ఒకే ప్రయోజనమును గోరు బ్రాహ్మజేతరు లందరును ఒకటిగా కలియవలసియున్నది. (2) చట్టసమ్మతముగ జాతీయాభివృద్ధిని గోరుపక్షముల వారందరును ఒకటిగా గలసి నిర్దేశములకు నిర్ధాంతముల సేవరుమకొని ఆంగులకెత్తింపవలెను. మేము ఏర్పాటుజేయుచున్న బ్రాహ్మజేతర యూనియన్లుపక్ష మియాదర్శములకొరకు పనిజేయును.

లాథే ఎం. ఎల్. ఎ. చి: డే, ఎం. ఎల్. సి. ఖా. బ. కూలరు (పార్టీల కాసనభ్యుడు) గార్లు ఒకసంఘముగగూడి ఈపక్షము నకు నిబంధన స్వేచ్ఛెదరు. ఈపక్ష సామాన్య సమావేశము జరుగవరకు వీరే కాన్వెనియన్స్ కంఘముగ నుండురు. చి: డేగారు ఈసంఘ వ్యవహారములను వాచును.

నెల్లూరుమండల కాంగ్రెసుసంఘము

వైసంఘముయొక్క సామాన్యసభ ఈ కు 7 క నెల్లూరులో కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయమున సాగింది. 5 ఘంటలకు సమావేశమగును. కాన సభ్యులందఱు వి ప్రారతులు, సభయందు క్రిందివిషయములు చర్చింపబడు. 1. కార్యదర్శి వె. రాఘవకృష్ణగారి రాజీనామా, 2. కార్యదర్శిని ఎన్నుకొనుట, 3. రాష్ట్రీయభివృద్ధు బోర్డువారు మన జిల్లాకు యిచ్చిన రూ 5000 అప్పు వినియోగించుటగూర్చి కొన్ని సలహాలు జిల్లాబోర్డువారి కిచ్చుట, 4. జిల్లాయందు స్వచ్ఛమైన భిక్షు అభివృద్ధి విషయమై ఏర్పాటులు చేయుట, 5. కొండల్లో మొలబడ్డ మడిన తీర్మానములు, 6. అర్జీలు, 7. కార్యనిర్వాహక సభ్యుల నెన్నుకొనుట ఇంకను రెండవ విషయములు. మొలగిరి టవుక్, కటికి నేని వెంటట రామారావు, 2-8-1922. కార్యదర్శి

Business Directory Coy.,
15, Angappa Naick Street, MADRAS.

రాష్ట్రభాష యన నేమి?

ప్రస్తుత మనదేశమున యున్న భాషలు నెల్ల సహించి జీవించుటకు హిందీని వ్యాపింప జేయుచున్నారని వీరి ప్రార్థనల నంగీకరించి జనము రాష్ట్రభాష యను నూహతోనే హిందీ నభ్యసించుచున్నాడు. ప్రస్తుతమున నే తెప్పింపుచున్నాను లేదని (1) రాష్ట్రభాషా స్వరూప మేమి? (2) దేశీయమనగా నభి యందు రాష్ట్రభాష యెట్లు ప్రయోగింపబడుచున్నది? (3) హిందీసాహిత్య సమ్మేళనమువారు రాష్ట్రభాషను ఎంతవరకు ప్రచారము జేయుచున్నారని? అనునవి.

(1) హిందీ గాక తదితర భాష యెవరూ మన వాతావరణ భాష కావల దని మన మెల్లర మెరిసిన విషయము. దానిని ధ్యానముతో జరిపించుకొని, అం దభివృద్ధియు సంస్కృతియు లభి మనము ప్రయత్నింపవలెను. ఇప్పటికిని హిందీసాహిత్య కారులు నాట లేకపోయినందున, అరబీ ఫారసీకలయు హిందీయం దుప్రయోగించునూడ దని వాదించుచున్నారు. మరియు విదేశీ కల్పరహితముగా మనదేశీ ప్రేమ చగు హిందీ యని తలచు చున్నారు. కాని దివిదిన హిందీ కుద్ర మగుచు సంస్కృత కల్పములే యెక్కువగా నుండును. ఇట్టి భాషనే మనము రాష్ట్రభాష యని చెప్పినచో తప్పక ఆత్మ సంభవం గలదు ఏమనగా మనముగల సాహిత్యము సంస్కృతమునం దపరి చితులు. వారి సహసభూతి లేనిదే మనము రాష్ట్రభాష నెల్లు నిర్ణయింపగలము. రాష్ట్రనివాసు లందరూ దేనిని తెలిసికొన గలరో, అదియే రాష్ట్ర భాష. ఇట్లునచే రాష్ట్రభాషను కేవలము మైక్రోకల్ప భూయిష్టముగా జేయుట నా యుద్దేశ్యము కాదు. కాన మనభూమిని హిందూమతావ్యుదీయ లింగము తెలిసికొన గలిగినదే రాష్ట్రభాష. ఈ విషయమై మనముగల యాదేశ మేమియో చూడవలెను. హిందీయం దుండు కవి సంస్కృత కల్పములను, ఉద్యాయం దుండు కవి అరబీ ఫారసీ కల్పములను తినివైచి రెండింటిని కలపవలయు నని యాయన చెప్పియుండెను. ఇదియే రాష్ట్రభాష కాగలదు. దీని నభ్యసించుటకు హిందూమతావ్యుదీయ లింగపురుష సమాన మగు మరీ క్రమముజేయవలయును. ఒకరికి అరబీ ఫారసీ కల్పములును, మరీ యొకరికి సంస్కృత కల్పములును నేర్పకొనవలయున్నది. దీని కనుగుణ్యముగానే మనముగల ఉద్భావమును మనముగల రాష్ట్ర భాష హిందీభాషను, అభ్యసించుచుండి రని తెలియుచున్నది. రాష్ట్రభాషా స్వరూపము యింతకన్న నేరేమి గలదు?

(2) రెండవది కాంగ్రెసునం దుండు విషయము. దీని యధార్థస్థితిని కనుగొనుటకు నాట విశేషానుభవము లేదు. కాని నేను చదివిన దానిని వినిన దానినిబట్టియు, అరబీ ఫారసీ కల్పములతో నిండిన హిందూస్థానీ యావస్థాకము లనేకము లందుండు నని నేను దృఢముగా నెఱుంగును. ఇట్టి యావస్థాకములను స్పష్టముగా తెలిసికొనుటకై ఉద్భావము మనరమైయున్నదని, అది యెక్కువగా సంకలనమువలన కల్పరహితము విడిచిపెట్టి, కాన సంస్కృత ప్రాకృత గలిగిన సాహిత్య హిందీ మట్లాడు వారికి, ఆ యుద్దేశ్యములను సరిగా నిర్ణయ జేసికొనుట కష్టమే. కాన రాష్ట్రభాషాస్వరూపము లేనిదే జన సమానములు జేరవలెననునభిప్రాయ యర్థము చేసికొనవలెను రనునది సారాంశమై యున్నది.

(3) హిందీ సాహిత్య సమ్మేళనమువారు జేయుచున్న రాష్ట్రభాషా ప్రచారమును గూడా కొంచెము విచారింపవలసి యున్నది. ఈ ప్రయోగ సమ్మేళనమువారు రాష్ట్రభాషను వ్యాపింపజేయు పరిత్రాసమును తాము సహించియున్నారని సంకతి భావము లేమి తెల్లది, ఎరిగియుండును. తమ హిందీసాహిత్యమును కృత్రిమముననే వీరి ముఖ్యోద్దేశ్యమని నా తలంపు. ఈ భావన ననుసరించియే సమ్మేళనము తరపున ప్రతిపక్షమున జరిగియు జరుపుటయు, విద్యార్థులు అక్షిప్త లగు టయు, అట్లుగాన దానిని భావమానమున చే ప్రోత్సహించు టయు మొదలగు నవి జరుగుచున్నవి. కానిక కష్టముల నెల్ల సహించి అన్నివిధములచే సమ్మేళనము తన సాహిత్యసేవను జేయుచున్నదిని కేరగా కష్ట నవసరము లేదు. తమ సాహిత్యమును సర్వాంగపూర్ణముగా జేయుట, అందరిని కర్తవ్యమే. కాని గమనింపవలసిన విషయముకంటే గలదు రాష్ట్రభాషా ప్రచార మను మేముతో వారు తమ సాహిత్యమును వ్యాపింప జేయుచున్నారు. నిజముగా దానికి రాష్ట్రభాషాస్వరూప మింకను వచ్చియుండలేదు. భాషను వ్యాపింపజేయు నట్టి ప్రచార ములక సమ్మేళనమువారు రాష్ట్రభాషను పూర్తిగా చదివించి యుండలేదు. వారికి గొప్పపడు హిందీ కవి నే పాదము! సమ్మేళనమువారు రాష్ట్రభాష యని తలచుచున్నారు. "హిందీ

ప్రచారము" కృత్రిమముగ అయినద యంగమునందు ప్రధాన ముగియగల ప్రకటించిన ఈ క్రింది యాదేశమును గమనించుటచే నా మాట మిక్కిలి స్పష్టమగును— "ప్రజలను సంతుష్టిపరచుటకు, హిందీయందు తమ యోగ్యతను కృత్రిమమునకును, ౧౯౨౦ (విశేష) సంవత్సరమున, ప్రయోగ సమ్మేళనము తరపున జేయబడు, ప్రథమ-మధ్యమ-ఉత్తమ మొదలగు పరీక్షల యందు క్రైస్తవ సారముగా జేయించెనను ప్రచారములకన్నక మార్పునెదరు గాక. ప్రచారముల పరిశోధనా హిందీ మట్లాడుచుండుటకు తగిన వాతావరణము లేక యుండుటచే తమ భాషాస్వరూపము స్థిరపరచుకొనుటకై, ప్రచారములకు సమాచార క్రమములను, పుస్తకములను సహాయములై యున్నవి. మరియు కలిత్యైక్యమై చదువుచుండుటలను గూడా భాషాస్వరూపము కృత్రిమము. ప్రజలకు ప్రమాణభక్తియు (సర్టిఫికేట్)ల మీద విశ్వాస ముండును. ప్రచారముల ఏ పరీక్షయం దైనను తప్పక మార్పునెదరు రని యానించుచున్నాము."—జనకటి రాష్ట్రభాషా స్వరూపమును గమనింపినచో, రాష్ట్రభాషాస్వరూపమునై సమ్మేళన పరీక్షయందు మార్పుకల సమాధి మనరమైతదని ఖండితముగా తెప్పించును. ఏలన "నూరసాగర్, విహారికేశయ్య, కన్యసంగమ" మొదలైన ప్రజభాషాకావ్యము లను సంస్కృతముచే నిండిన కృత్రిమములను చదువుటచే ప్రచారముల రాష్ట్రభాషను లేకమైనను నేర్పకొనలేరనుట స్పష్టము. వీటియందుగల భాష రాష్ట్ర భాష కాదని స్పష్టముగా తెప్పించును. ప్రచారములకు తుపరీక్షలయందు తీర్పులెన్ని టికిని రాష్ట్రభాషను కృత్రిమములయి. ఇది నిశ్చయము. సమ్మేళనము వారియొక్క "విశాది" "రత్న" మొదలగు లింగములను పొంది ప్రచారముల జనలనేగాక తమను స్వయముగా సంతుష్టి పరచుకొనవలెను. ప్రజలను కాంగ్రెసునందుండి 18 ము లైన హిందూస్థానీ, ఉపవాగములను గూడా తెలిసికొనగలగున నైపుడు మనము జేయుచున్నాము. ప్రజల సంతుష్టి లగుదురు. మరియు ఎప్పుడు దేశముయొక్క మూలములయందును రాష్ట్రభాషను వ్యాపింపజేయుచున్నా ఆత్మసేవమును సంతుష్టి లము కాగలము. అప్పుడా రెడను కర్తవ్యమే, ఎంతవరకు సమ్మేళనమువారు రాష్ట్రభాషను కృత్రిమముగా దానియందు పుస్తకములు వ్రాయుచు ప్రచారములకు దానియందే కిక్కు గలుపుచు రాష్ట్రభాషనుకృత్రిమము, ఇట్లు దృష్టముగానే ప్రజ భాషయందో సంస్కృతభూయిష్టమైన హిందీయందో పరీక్షలు జేయుచు లింగముల నిచ్చుచు ప్రజలను సంతుష్టిపరచ జూచు చుండురో అంతవరకు సమ్మేళనమువారు తమ పరిత్రాసమును నిర్వహించుటయందు అనవరత నిరేమి నవ్యులయును.

సామయికముల వేంకటేశ్వరరామశర్మ, హిందీప్రచారము. ౧-౨-౨౩, ముద్రితరైపాలెము

బందిపోటుదార్లను చంపుట
ఇంకాను నైక కాఖునండి విశాంతి పుచ్చుకొని తన మత్రా అను గ్రామమున నివసించుచున్న కృష్ణుడు సహాయుడు అగ్రామమునకు చేరాధున నైక కళాకాలమునకు పరిచు చున్న అరసి మహారుద్రును బందిపోటుదార్లను జేటాడుటయందు చాలా చురుకైనదనమును జూపుచున్నాడు. జూలై 28 వ తేదీన తమ గ్రామమునకు బందిపోటుదార్లు వచ్చెద రని తెలిసి తండ్రి పురు లిరువురును సేవకులతో యుండుననే జని మార్గమున పొంది యుండిరి. బందిపోటుదార్లు అప్పటికి రాగానే వారిపై తుపాకిగల్గిన గుప్పించిరి. బందిపోటుదార్లుగూడ తిరిగి చాలా గుండ్లు పేల్చిరి. తుదకు బందిపోటుదార్లలో నిరువురు వారు లై. నల్లుల చీకటిలో కప్పించుకొనిపోయిరి. కృష్ణుడు సేవకులలో నిరువురు స్వల్పముగా గాయములు తగిలెను. చనిపోయిన దొంగ లలో నొకరిపై మాడు బందిపోటునెరములను ఒకసార్వ సేర మును కొద్దసందు నిలిచియున్నది.

ఉచిత వైద్యశాల
బొంబయి, ఆగస్టు 2:—బొంబయియందు లామింగుటను కోడెనందు గతసాయంత్రము ఒక యుచిత వైద్యశాల యేర్పరచ బడెను. గొప్పవైద్యు లిచ్చుట నుచితముగ జనిజేయనగోరించిరి. పొన్న గ్రామ్యయేట విద్యార్థుల పరిశోధనల కిచ్చుట ఏర్పాటు లొనర్పబడును.

వైర్ ఎంజినలు, వైర్ లై గేడు

ఉపకరణములు

అన్ని మెట్లులలోను గలవు. మంచి కెరెచక్రపు

కావలగునట్లు వ్రాయుడు.

BEST & Co Ltd., M 2

Post Box No 62, Madras.

విజ్ఞానచంద్రికామండలి - విజ్ఞాపన

కీర్తికేసు లకు కొంతకాలము లక్ష్యరావుగా యశాల మరణమును గూర్చియు వారు ఆంధ్రవాఙ్మయభివృద్ధికి చేసిన మహాపాతమును గూర్చియు ఆంధ్రులు జూపిన భావనాత్మక లులు తెలుగు పత్రికలనలనేగాక విజ్ఞానచంద్రికామండలికి శ్రీముఖ్యుల ర బాగాకని వచ్చుచున్న సాధనాతి క్రమముల చాటుచున్నవి వీరందరికి ప్రత్యేకముగ మండలివారి కృతజ్ఞతను జూపుటకు జీతముల మున్ను సాధ్యముకాదు. అందుచేత లక్ష్యరావుగారిని, మా యెడల నిరుపమానవాత్సల్యమును జూపిన యాంధ్రసాధనలకును మండలియొక్క కృతజ్ఞతను జూపుటకు ప్రస్తుతము మేము జేయదలచిన పనిని తమ పులికా రాదము ద్వారా తెలుపగోరుచున్నాము

లక్ష్యరావుగారు అనేక విషయములను గురించి విడి వ్యాసములను పత్రికలకు వ్రాయించెను. ఆ వ్యాసములన్ని టిని ఒకచోట చేర్చి సంపుటముగా ప్రచురింపరలె నని లక్ష్యరావుగారు తలచిరి. ఇప్పుడా కార్యమును మేము జేయుటని నామ లక్ష్యరావుగారి వ్యాసములను రెండుసంపుటములుగా ముద్రించి విజ్ఞానచంద్రికా మండలి చందాదారులకు త్వరగా నందజేసెదము. వారు పూర్వములేనే యీ గ్రంథముల నందరించెద రని నమ్ముచున్నాము.

ఈరెండు సంపుటములు ముగిసిన తరువాత లక్ష్యరావు గా పత్రికమించి చాలవరకు ముగించిన విజ్ఞాన సర్వస్వము యొక్క ఆంధ్రసంపుటము ప్రచురింపబడును.

ఆచంట లక్ష్మీపతి

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టు 3-వ తేదీ శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు			
దసరాలు	రూ 1-కి	రూ 45-0-0	మొదలు 55-0-0 కుక
బియ్యము	బస్తాలు	మొదలు.	వరకు.
మనుమ	తెనాలిని	రూ 45 గలవి	రూ 11-0-0 12-8-0
నెల్లూరిని	రూ 45	రూ 14-8-0	15-0-0
డిల్లీని	రూ 45	రూ 14-0-0	16-8-0
రాగులు	రూ. 164 బస్తా 1-కి	రూ	8-8-0
నవ్వులు	రూ	రూ 22-0-0	26-0-0
(2) పప్పు ధాన్యములు			
కందులు	బస్తా 1-కి 205 ర.	రూ 11-8-0	రూ 12-0-0
నెనగలు	రూ 1-కి	రూ 10-14-0	11-2-0
నెనలు	రూ 1-కి	రూ 11-8-0	12-0-0
మినుములు	రూ 1-కి	రూ 13-8-0	15-8-0
ఉలకలు	రూ 1-కి 164	రూ 7-0-0	7-4-0
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులనూనె	రూ 1-కి	రూ 150-0-0	155-0-0
నెయ్యి	రూ 1-కి	రూ 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం నేరునెనగపప్పు	రూ 1-కి	రూ 55-0-0	60-0-0
యితర ప్రదేశము	రూ 1-కి	రూ 56-0-0	58-0-0
నేరునెనగనూనె గానుగ	రూ 1-కి	రూ 125 మి.న.నూనె 125	
అముదము నూనె	రూ 1-కి	రూ 135-0-0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
నూనెపసుపు	రూ 1-కి	రూ 205-0-0	210-0-0
మారపసుపు	రూ	రూ 175-0-0	180-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరిని)	రూ 1-కి	రూ 90-0-0	105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమయ	మణుగు 1-కి	రూ 40, 45	
కాళవాస్త్ర పానుకట్టు	రూ	రూ 60, 65	
బెల్లము	రూ 1-కి	రూ 40-0-0	50-0-0
చింతపండు	రూ 1-కి	రూ 85-0-0	46-0-0
(5) ఇనుము			
పట్టాలు కట్టా	రూ 1-కి	రూ 84-0-0	85-0-0
చదరం	రూ	రూ 85-0-0	88-0-0
రవుండు	రూ	రూ 85-0-0	40-0-0
(6) లోహములు			
మెడి 100 కులంగు	రూ	రూ 78-0-0	81-0-0
బంగారము, కులము 1-కి	రూ	రూ 24-8-0	25-0-0
నవరము 1-కి	రూ	రూ 16-0-0	
ఇత్తడి రూ 1-కి	రూ	రూ 298-0-0	300-0-0
రాగి డిబ్బా	రూ	రూ 860-0-0	865-0-0
అస్సా చక్కెర రూ 1-కి	రూ	రూ 46-4-0	46-8-0
(7) రంగులు అవిజరై			
అత్తుకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	రూ 240	
డిబ్బా	16 డిగ్రీ	రూ 200	

శ్రీమద్రామాయణము

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విశేషార్థ సమన్వితము

సంస్కృతభాషయందు రచితమై మహిమాన్వితమగు శ్రీమద్రామాయణమును శ్రీరామానుజులవారు గోవిందరాజులవారు తిలపలవారు మహేశ్వరతీర్థలవారు ననెడు పూర్వచార్యులు నలువురు విశేషార్థములతోడ విపులము లగు వ్యాఖ్యానములు రచించియున్నారు. ఈవ్యాఖ్యానములు సయితము సంస్కృతభాషయందే గ్రనియింపఁబడియుండుటచేత బండితవరేణ్యులకుఁ దప్పక దిక్కినవారికి ముఖ్యముగా బోధపడఁవలయును గదా! ఆ సంస్కృతరామాయణమున కైతివదటికాతాత్పర్యవిశేషార్థసమన్విత మయిన ఆంధ్రవ్యాఖ్యానము విరచితమయ్యెను. ఇందు, ముందుగా శ్రీమద్రామాయణశ్లోకములను, పిమ్మట శ్రుతిపదటీకయును, తర్వాత వృద్ధుడుధురంబగు శుభద్రైశితోడఁ దాత్పర్యమును, అచ్చటచ్చట గోవిందరాజాదివ్యాఖ్యానచతుష్టయకారకుల యొక్కయు, శ్రీమాన్ మెయివాచార్యుల వారియొక్కయు యభిప్రాయసారంబగు విశేషార్థములకు సాంధ్రవివరణమును రచియింపఁబడినది.

ఆంధ్రవ్యాఖ్యానసమన్విత మయిన ఈ శ్రీమద్రామాయణ గ్రంథంతయు ముద్రితమై సంపూర్ణ మగునట్టికి ఆరువదిరూపాయలకంటెను దక్కువగాని విలువ గలదిగా నగును. ఏకలంబున సంతటి మొత్తమును జెల్లించి గ్రంథమును గొనువారు మిక్కిలి యపురూప మగుటచేతను, ముద్రణమునకై యొక్క పర్యావరణముగ నే నేలకొనిది ద్రవ్యమును వెచ్చించుట దుష్కరమగుటచేతను, ఈ గ్రంథము సంచికలరూపముగాఁ గొంతకొంతగా ముద్రితమగు, చుండును. ఒక్కొక్కసంచికయందు రాయల్ ఎనబదిపాదములకు దక్కువగా నుద్రితమై ప్రచురింపఁబడుచుండును. సంపూర్ణమునకు ఆరువదిసంచికలకు దక్కువగాని గ్రంథముగా నేర్పడును. సంచికలు ఈ ౧౮౨౩ సం॥ జూలై నెల మొదలు వెలువడుచువచ్చును. ప్రస్తుతము, ప్రారంభమునందుఁ బ్రతిమాసంబునకు నొక్కొక్కసంచికయే వెలువలుపఁబడును.

ఈ మహాత్కార్యము నిర్వహించునగు మంత్రిశరణుగను నెఱవేఱుటకై మున్నందుగ నుండరకాండము ముద్రణమునకుఁ బ్రారంభింపఁబడినది. ముద్రింపఁబూనినది వెలువడుట నుమాత్రమే. కనుక ఈవిషయమై తప్పక తమ బంధుమిత్రులను సయితము ప్రోత్సహించుచేసి "శుభస్య, శిఘ్రిమ్" అనునట్లు ముందు జాగ్రత్తతో గ్రంథములనుబుచ్చుకొని శ్రీ సీతారాముల పరిపూర్ణ కారణ్యమునకుఁ బాతులగుచు ఇష్టకామార్థ సిద్ధులతోడ విలసిల్లునట్లు యశోవిభూషితులను విద్యాభిమానులను నగు సాక్షాత్తు భగవత్పార్థసామూహ్యకంబుగఁ బ్రార్థింపవలయుననినారు.

ద్రవ్యసాహాయ్యకారకుల పద్ధతి

౧. రాజపోషకులు:—ముందుగా నొక్కపర్యాయముగ నేరు ౧౦౦. (నూలురూపాయల) నొసంగు శ్రీమంతులు రాజపోషకులుగా గ్రహింపఁబడుదురు. వీరు నడియొకపర్యాయము ప్రేము నొసంగవలసివచ్చెను. గ్రంథము సంపూర్ణమగుఁ జరకునకు వీరికి సంచికలు పంపఁబడుచుండును. వీరి నామధేయముల ప్రతిసంచికయందును ముద్రితమగుచుండును.

౨. పోషకులు:—ముందుగా నొక్కపర్యాయముగ నేరు ౫౦. (పదిరూపాయల) నొసంగు సంపత్తులు పోషకులుగా గ్రహింపఁబడుదురు. వీరును, రాజపోషకులవలెనే మతియొకపర్యాయము ప్రేము నొసంగవలసివచ్చెను. వీరికిని గ్రంథాంతమునకు సంచికలు పంపఁబడును. వీరి నామధేయములు గలయితము సంచికలయందు ముద్రితమగును.

౩. ముఖ్యులగు చలదాదారులు:—వీరు ముందుగా నేరు ౧౦. (పదిరూపాయల) నొసంగవలయును. వీరికి బంగారము సంచికలకును బంపఁబడును. ఇట్లే వీరు గ్రంథసమాప్తి యగునంతవఱకును అప్పుటప్పటికి నడిపిరూపాయలవఱకునఁ చెల్లించుచు పంపిండు సంచికలకును బుచ్చుకొనుచుండును. సాధ్యమగు నెడల వీరినామధేయము సంచికలయందు ముద్రింపఁబడును.

౪. చందాదారులు:—వీరు, వాల్మీకి జుబుల్ కపాల మూలముగనో, నూలునకై నియమితులగు దిల్ ౩ కెక్కుల మూలముగనో, ఒక్కొక్కరూపాయలకుఁ జెల్లించి యొక్కొక్కసంచికను బుచ్చుకొనుచుండువారు. ఏకలంబున జూలై నెలనుండి రెండుసంచికలను బుచ్చుకొనునపుడు రెండేవరూపాయలవఱకునఁ జెల్లించవలయును.

సంచికలను బుచ్చుకొనువారును ప్రేమున బంధువారను కపాలాభిర్నులను భరింపవలసివచ్చెను లేదు, సంచికలకు

నుత్తరముల వాయువారు, కాజపోషకులగుటనో, పోషకులగుటనో, ముఖ్యులగు చందాదారు లగుటనో విశేషములను తమ నామధేయములను వైదికసమయను స్పష్టముగా విడిచిదియై రములతో ఈ క్రిందివిధమునకు వ్రాసి నెంతయుఁ (ప్రార్థింపవలయును).

బొగర - ఆదినారాయణయ్య,
70, హైకోడ్, చాళుపేటపొట్ట, మద్రాసు.

యన్ లెడ్ ప్రెస్సులోనికి ఇతరవేళలనుండి చాలమంది వలసగు వచ్చుచున్నాడు. వేలకొనిది వీరు వెఱవగొట్టుబడుదు రనియు 14000 మంది మాత్రము లోరేపులో క్రవేలించగలననియు వలస యధికారి నొకట తెలియజేసెను.

నాకాధికారికారణము నైమానికవర్తమాను ఏర్పాటు జేయుటకు మంత్రిశరణువారు అంగీకరింపలేదు. కాని విమానము అమృతము వారి కీనుబడినది. నాకాధికారికారణము రాజీనామా నిచ్చు సంగతి లేవలేదు. వీరు రాజీనామాని తలచుచున్నారు.

తాతా ఇంజనీరింగు బ్యాంకు.

బొంబాయి, ఆగస్టు 2:— రాబోవు వాటాదార్ల సమావేశమువారిచే ఆకల్గమైన స్త్రీమణు ధృవపదపడిన వెంటనే బ్యాంకు క్లరకరములను వెంటలు బ్యాంకు వారు కళపకుచు కొని అన్ని బాధ్యతలను వహించెదరు. భారతదర్శ కెట్టి ఇబ్బందులు గలుగవు. అని తాతాబ్యాంకు జెనరలు మేనేజరు ప్రకటించెను.

బంగినపల్లి నవాబుగారు

సికిందరాబాదు, ఆగస్టు 2:— బంగినపల్లి నవాబుగారు ఇచ్చటకు జనువెంచి నైజాముగారి ఆతిథిగా నున్నారు. చాలమంది జాగ్గీదారులు పాలిటికలు ఏర్పాటున కచ్చి వారిని దర్శించి సంతసించిరి.

పెట్టర్ క్రూడు

ఆయులు ఎంజినీరులు

అన్ని పనులమిక్కిలి ఉపయోగమైనవి, చా:యైనవి

BEST & Co Ltd.,

E12 Post Box No 6, MADRAS.

నోటీసు

బి. యస్. ఆర్ లయినపయినపున్న పొందూరు రెయిల్వేస్టేషను-15 మైళ్లదూరములో శ్రీపేరు మహమ్మదుపురం యస్టేటుకు చెందిన బొంతల కోడూరుగ్రామములోని సరుగుడుతోట అమ్మివేయబడును. నెదరుతోటలో సరుగుడుచెట్లు సుమారు ఒకలక్ష యున్నవి. చెట్లు 10 నెం॥ మొ 20 నెం॥ వర్కు వయస్సుగలిగి 2 అడుగులు మొ 4 అడుగులు వరుకు కై వారము కలిగియున్నది. సరుగుడుతోటను కొనదలచుకొనినవారు వారి లెండర్లలో చెట్లు 1.కి యేధర చొ॥ పుచ్చుకొనియెదరో వ్రాయవలెను. లెండర్లు 15-8-23 తేదీలోగా యీ దిగువ సంతకముచేసినవారికి చేరేట్టుగా పంపవలయును. లోట కొనదలచుకొన్నవారు నెదరుతోటను చూచుకొనవచ్చును.

శ్రీ. పి. వి. భానోజిరావు
గార్డియను.

శ్రీపేరుమహమ్మదుపురంయస్టేటు. (ప్రాప్తి) టిక్కు.
వికాఖపట్టం.

చాకులు - తాళములు

మంగలికత్తులు.

అంధసాదరులచే చేయబడినవి. మేలుగవి.

వెంటనే ధరలకాట్టలగున వ్రాయుము.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టన్న అండ్ లాక్ మేకప్స్ etc.

3081 నెడ్డాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

లెట్రాగ్రాఫ్ అడ్డు: "ఇండస్ట్రీ" నెడ్డాపురం.

విదేశ వార్తలు

రూరు తగాదా

వరాసుల సైన్యము

బ్రిటను కొంతవర కుత్తరవాది

లండన్, జూలై 31 రాత్రి 9:30. — జర్మనీ లొంగిన చో వరాసులకు వ రి వో ర ము లు వచ్చి తీరు ను. జర్మనీ పరిపాలనచో పరాసుల కెట్టియుద్ధపక్షము లేదందుటయేగాక పరిపాలనలను పరాసులే రాబట్టుకొనగలరు. ప్రస్తుతమునందు యూరపు అల్లకల్లోల పరిస్థితులచే పరాసులు కలత జెందలేదు. జర్మనులపైర్బాటులను ఆహ్వానించుటకు ముందు జర్మనులు సాత్వికనిరోధమును మానవలెనని పరాసులు బట్టుచున్న పంతమును ఎవరును మాన్పవలదు.

జర్మనులు నిరాకరించుటదే గారణము బ్రిటనే యనుచున్నారు. ఇంగ్లాండు తన సత్ధరించు నను యుద్ధేక్ష్యముతో జర్మనీ నిరాకరించుచున్న దనుచున్నారు.

అసలు శుభస్యము సాధించవలెనని కొందరును, జర్మనీ యుద్ధదినకరముగ లేకుండునట్లు, కోఆలు తీసిన త్రాచువలె జేయుటకును పరాసులు భేదాభిప్రాయములను కల్గియున్నారు. జర్మనులు లొంగకపోయినచో పరాసులు లొంగరు అని తెలియుచున్నది.

ఇటలీవారు బ్రిటిషువైఖరిని బలపరచుచు ఆనసరమగు చో నడుములిగించి సహాయముచేసెదమని బ్రిటిషువారికి తెలియజేసిరి.

పరాసుల ప్రత్యుత్తరము ఆశాభంగకరము

పరాసుల ప్రత్యుత్తరము బ్రిటనుకు ఆశాభంగమున కలిగించె ననుచున్నారు. అసలు ముఖ్యమంత్రియము లందు భిన్నాభిప్రాయములు అటులనే యున్నవనియు మాన్యు కిటుగలేదనియు తెలియుచున్నది.

అన్నిసంగతులు పరిష్కారమైనగాని బ్రిటను జర్మనీకి క్రత్యేకముగ ప్రత్యుత్తరమును పంపనని ఆనుచున్నారు. గురువారమునాడు మారుపముగ్గునుగూర్చి కామన్సునభిలాషాల్పి బార్నిక్ గారు బ్రిటను యభిప్రాయమును తెలియ జేసెదరు.

పరాసుల ప్రత్యుత్తరము ఎంతమాత్రము ఉత్సాహజనితముగ లేదనుచున్నారు. (వెంచివారు తమవిధానమును మారుకొనవలయు లేదు.

పరాసుల కనీసపు షరతులు

ఏ, బి, గుర్తులు 50 00000000 బంగారు మార్కుల బాండులలో నూటికి 52 మార్కులు జర్మనులు పాడుజేసిన ప్రజేతములను పురల పాడు జేయుటకు జర్మనులీజువలెను. మిత్రులందరికి తామీజువలసిన ఋణముకింద జర్మనులు తమకు పరిపరములకై ఇవ్వవలసిన మొత్తమును 82:00000000 బంగారు మార్కులగుర్తు బాండులను మానుకొనెదరు. జర్మనులు ఇచ్చుకొనగల కత్తిని నిర్ణయించు విధానము, ఆ ఏర్పాటు వీరి కంతమాత్రము ఇచ్చునలేదు.

జర్మనుల నిరోధము త్వరలోనే పడిపోవునని ఆనుకొనుచున్నారు.

రూరు పరిస్థితులు

ఆహారపదార్థములు చాలకపోవుట

అనర్ధముగ లాభము బొందుట ధరలను నిర్ణయించు ఆధికారులు వర్తమాన లాభమును దీసికొనకుండ జేతులేట్లున్నాడు. కోడి, పిట్టలు, ప్రోత్తలములుమాత్రము సమృద్ధిగనున్నవి. వెన్న తక్కు. కోన్ని పిత్తలు ఉరలగడ్డలు మార్కము గలవు. ఇతరను ధరలు ఆహారముగనున్నవి. మారినటు అగదుగనున్నది. దొరికినను ధరలు ఘోరముగ నున్నవి.

కొంతకాలములో జర్మనులు వెన్న కనిపించదు. క్రొత్తపప్పు చట్టములను జ్యూన్ మంత్రిగ్రహణా రంగీకరించి, నూటికి నూరు ఆహారపు కన్నును పొచ్చు జేసి, కాగ్నోలేషను కన్నును పొచ్చించిరి. మామూలు మోటారుబండికంటె 50 రెట్లు ఎక్కువగ క్రొత్తపప్పును ప్రత్యేకముగ విధించిరి. ఇదంతయు ఆర్థిక పరిస్థితులను సరిపుచ్చుకొనుటకే!

ఇల్లిన్స్ ను కాపాడి ప్రాణహాన మొనర్చిన రిసాల్యుముగలో బాత్ ఖాన్ బహదూరు టిఫ్లిగాకాగారిని బహుశతోకరకముల నిచ్చుటకు అంగీకరించి,

అమృతాంజనము

శృ మా ను ం ద ర ము

ఒ క చ క్క ని న వ ల

గ్రంథకర్త : ఒం త తి స త్య నా థ ము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంధ్రదేశమును కలవరపఱచిన

రం ప యు ధ ము

నకు సంబంధించిన నవల. కథానందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు వృద్ధములై చిత్రము నాకర్షించును

డిబ్బు సైజు ౧౦౦ పేజీలు : వెల రూ 1-0-0

ఒకసారి మొత్తముగ కొనుకారలకు కమిషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయుర్వేద శాస్త్రములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణుని కేళవన,

(8198) 27, చింతామణిరోడ్డు, మదరాసు.

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగష్టు నెల మొదటి

తేది నుండి అన్ని ధర్మాలు మార్పబడినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి

నమ్మకముగాను, తప్పుక గుణము నివృత్తమును ఆయుర్వేద ఔషధములను తమారు చేయుచున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయు

ర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

ప్రకవన విలాసమునకు వ్రాసినచో

ధరల వట్టి ముదబడును.

జాండూ పర్వ స్మృతికల్

పర్వము

ఆయుర్వేద ఔషధముల కేయవారు

(288) బొంబాయి నెం 13.

ది ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ, త్రేసింగు కంపెనీ, హోల్ వలెంట్ కంపెనీ.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు

వీలయిన సులభ శైలిని వ్రాయబడినది.

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

నెం. 7 తంబు శెట్టిపేటి మద్రాసు.

జాతకరత్నము

గొప్ప కన్యక! అశ్వినిమా! జన్మనక్షత్రము ప్రకారము నీ కన్యక గురువు లేక నీకు సంభవించు భవిష్యత్తును శాస్త్రజ్ఞుల రీతిగలవో నాకు యెన్ని సంభవించునో నీకు జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేక నీకు తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు దానకల్యాణములలో మీ మీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యంతిజ్యోతిషము. దీని వెల రూ 2-0-0, నెలఖర్చుగా కొనుకారకి 1-0-0 మాత్రమే. వలదుచో జాతకములు సులభమైనవిగా పంపబడును.

(164) గ్రేటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖరీదోట, వికాఖమ్మింజ్జి.

వ తా ప క స్తూరి మా త్ర లు

ఇది మిక్కిలి ఘోషముతో మహామగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగా గాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని ఆనందముగా నుండుచుంటే కాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, నొప్పి, పొట్టము, దగ్గు, ఉబ్బు, కలరా, ప్లేగ్, విషజ్వరములు, నీటిజ్వరములు, పండ్లజ్వరములు, మొదలగు అనేకవిధములకు వ్యాధుల కీది కృత్యములను తలపెట్టకు. శుభకాలకి సీసాలు విక్రయ మగుదున్నవి. (2851)-కి 200 మాత్రల సీసా 1-కి రూ 0.4-0; దుబ్బా సీసాలు రూ 2-0-0. డి. సి. వ్యాధి నివృత్తి కృత్య రూ 0.6-0. డి. సి. ఎ. అండు కో. ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిచేసి, పెల్లూరుపల్లి.

అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధ ఔషధముల బాటికా.

	రూ. ఆ.
1. తీర్థరసాయనము మృతల అజీర్ణమునకు	1-4
2. క్షుణ్ణకలికలు ధాతుప్రస్థికి	1-6
3. జ్వరహారి బ్యూరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పిలకు	0-10
5. మూలకలకు తెలుము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరతెలుము; తామర, తీటుకు	0-6
7. తేలుగుండు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
8. కలరా మృతలు, వాంతి భేదలకు	0-6
9. దంతకూలకాని, పండ్లపొడిలకు	0-8
10. కర్ణకూలకాని, చెవిపోటుకు	0-0
11. గజ్జికెలుము, గజ్జిచెడుకు డబ్బి 1-కి	0-9
12. చుక్కలకు తెలుము, శీతవర్షకు	0-6
13. శేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. దుస్తుకు తెలుము, డబ్బి 1-కి	0-4
15. దంతమార్గము, పండ్లపొడి ముకు	0-4
16. ముఖానికి మృతలు	1-2
17. ముఖానికి తెలుము, పుండ్లకు	1-0
18. రోమహారి వెండ్రుకలు ఉపయోగకు	0-8
19. మోహిని తెలుము వెండ్రుకలు పెరుగుకు	0-12
మొదటికేటల పుస్తకము 1-కి	రూ. 1-0-0లు
20. మందుకు నూనె సీసా 1-కి	0-6
21. గ్రహానికి మృతలు డబ్బి 1-కి	0-8
22. జాలాని మృతలు, మలబద్ధము	0-8
బంగాళ రేకులపుస్తకము 25 రేకులు గలది 1-కి రూ. 3-0-0లు	
23. పెద్దరుమెంటుమాని	1-4
24. చందిని అత్తరసీనుది ఔన్ను 1-కి	2-8
25. దునుహరి మృతలు, దునుహువ్యాధులకు	1-0
26. కగ్గుల ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
27. కఫహారి శీతగట్టు డబ్బిలకు	1-0
28. కఫహారి మృతలు, దగ్గు, ఉబ్బులకు... డబ్బి 1-కి	0-8
29. నుందరి తెలుము, ముఖానికి	0-8
30. శిరోదేవన మృతలు, శలనోష్ణలకు	0-8
31. సేతాంజనము, కంఠోష్ణలకు	0-4
32. బంతు వాతహారి, ఎముకలకు	1-0
33. ఉబ్బుకముకు మందు	2-0
34. వాయువుపోటుకు మందు	1-0
35. విరోచనములకు మృతలు	డబ్బి 1-కి 0-8
36. కస్తూరిమృతలు పెద్దవి మంచివి	50-కి 0-10
37. వాయుకర్పూరము	... సీసా 1-కి 0-6
38. సేపాళదేశపు కస్తూరి మంచిది	... రూ. 1-కి 40-0
39. కంకమపువ్వు	8-8
40. పచ్చకర్పూరం 1-వ రకం	8-8
41. పచ్చకర్పూరం 2-వ రకం	1-0
42. జమ్బూ లేక అది పల్పికానా	8-8

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి మద్రాసు.

నర్సన్ టేడ్స్.

P 13

గోసాలా వాల్మీకి నెం 187

హాలు 1 కి భుక్తు 6-0-0

BEST & Co., Ltd.,

Post Box No 5,

MADRAS.